

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 26.—
 za en mesec 2-20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V upravi prejemam mesečno . . 1-80
== Sobotna izdaja: ==
 za celo leto K 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

== Inserati: ==
 Enostolpna petstvarsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
 za enkrat po 3) v
 za dva- in večkrat . . . 25.,
 pri večjih naročilih primaren popust po dogovoru.
== Poslano: ==
 Enostolpna petstvarsta po 60 vin.
 Izhaja vsak dan, izveniš ne delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga voznik red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Gorski boji z Rumuni. - Pri Sibinju napredujemo. - Zopetni napad na Bukarešt. - Preobrat na Grškem. „Bremen“ v Ameriki.

Ruska ofenziva.

Poletnim bitkam na severovzhodu, ki so se pričele dne 3. junija v Voliniji, je sledila istočasno z rumunsko vojno napovedjo prva jesenska bitka, ki pa ne predstavlja zadnjega velikega podjetja, ki ga ima v mislih vodja jugozahodne armade, general Brusilov. Nekako nasprotje tej skoro štirimesečni najvišji napetosti ruske vojaške sile tvori trajna bitka ob Sommi, ki se preživlja iz bogatih rezerv Anglije.

Obe državi, Rusija in Anglija, sta ukrenili velikanske priprave, da ustvarita vojaški temelj poletni ofenzivi. Najtežji del pripada tukaj brez dvoma Rusiji. Anglija se je dotlej udeležila tega velikanskega borenja svojih zaveznikov, ki pa gre končno le za angleške špekulativne boje, z relativno malimi silami. Nasprotno pa je Rusija s Francijo, ki je pri tem izkravala, nosila vso težo enoletne ofenzive in je stala pred nalogo, svojo v spomladni in poletni dobi vojskovanja 1915 odločno poraženo vojsko, od katere so se le posamezni deli mogli izogniti silnim udarcem avstro-ogrskih in nemških vojskovodij, čisto na novo organizirati, kajti škoda, ki jo je imela, se ni mogla popraviti s samim krpanjem in popravljanjem. Ogromno dela se je moralo izvršiti, da je v poletju 1916 car mogel zopet trobiti k napadu. Končno se je morala vsled velikanskih izgub ljudi na kadersko število zmanjšana armada zopet izpopolniti, zmagovalni pohod zaveznikov od Gorlic — Tarnova do Bresta Litovskega in Dvinska je požrl 700.000 Rusov. Kot prva naredba je bila, da so vpoklicali avgusta 1915 letnik 1917, pod zastavo, ki je prinesel poldrugi milijon mladih mož, ki so se za tvorbo velikih enotnih sil do maja 1916, torej 9 mesecev, urili. Nato so sledili vpoklici starostnih razredov september, oktober, november letnika 1915 in šest letnikov drugega poziva državne brambe. Vsled preklica olajšave v izpolnjevanju brambne dolžnosti, vsled vpoklica sposobnih za bojno službo iz ozadja in etape, na katerih mesto so sedaj stopili od orožne in vojne službe doslej

popolnoma oproščeni, so dobili nadaljnega pol milijona mož.

Z isto odločnostjo je nastopila tudi ruska vojna uprava, da si zagotovi izurjenega oboja, ki ga je morala dobiti za velikansko maso treh milijonov rekrutov. V ta namen so služile v velikem številu ustanovljene šole za praporščake in častnike. V šolah za praporščake so se izobraževali skoraj tri mesece sposobni podčastniki in absolventi 6. gimn. razreda, ki so imeli za seboj že prvo vojaško izobrazbo. V častniške šole so pa prišli po vojaški izobrazbi absolventi srednjih šol in visokošolci, in sicer za štiri mesece. Za naraščaj sposobnih častnikov se je skrbelo na ta način, da so pomnožili podčastniške šole. Zavezniki Rusije pa so pošiljali v velikanskih množinah za opremo posameznega moža in nižjih in višjih zvez potrebni vojni material. Izgube na topovih so nadomestili in zakladanje armadnih delov za artiljerijo vsled ustanovitve številnih težkih baterij se je bistveno izboljšalo.

Uspeh tega obudovanja vrednega organizatoričnega dela je bil spomlad 1916 ta: Armada, pri kateri so se morale poleti 1915 vsled velikih izgub na ljudeh in materialu posamezne skupine razpuščati, se je zopet povečala na prejšnje število divizij in armadnih zborov. Iz prej obstoječih državnobrambnih bataljonov so se ustanovili novi polki, ki so se uporabili za formacijo nadaljnjih višjih skupin in število operativnih enot se je znatno povečalo. Armadni zbori so bili povprečno znatno večji od določenega števila, tako da so bili bataljoni polkov mnogokrat dvakrat večji. Razen tega so stale v zaledju znatne rezerve na razpolago, tako da je vsak nadomestni bataljon štel 4000 do 6000 mož; to stanje se je moglo v prvih mesecih ofenzive vsled pritegnitve starejših letnikov državne brambe in vsled prebiranj vzdržati na svoji prvotni višini. Iz tega neizmernega zbiralnika ljudi je črpal general Brusilov moč, da izpelje svoje že štiri mesece skoro brez prenehanja trajajoče naskoke v masah. Jedro te v devetih mesecih pripravljenega dela zbrane armade

je danes že večinoma porabljeno. Vojna uprava je bila prisiljena, da si zagotovi velikim izgubam odgovarjajoča nadomestila, in sicer tako, da je izvršila v evropski Rusiji gospodarskemu življenju nevarna prebiranja in da je poklicala k vojaškim naborom ljudi iz onih ozemelj osrednje Azije, katera so bila doslej v tem oziru oproščena, kar je povzročilo velike nemire. Končno je bila Rumunija prisiljena, da se je vmešala v vojsko in dala na razpolago pol milijona vojakov. S tem je zadnja velika rezerva, s katero so mogli računati Rusija in njeni zavezniki, vržena na tehtnico vojske; okoli četrte rumunskega vpoklica je uničenega vsled zmagovalnih bitk naših zaveznikov v Dobruži. Nezadostna pomoč Rusije na rumunski bojni črti nam je dokaz, da carjeva država ne razpolaga nič več kakor poprej z neomejenim številom človeškega materiala; tla v preteklem letu ustvarjenega zbiralnika ljudi se že vidijo.

Napad na Piran.

(Z dovoljenjem dopisnega urada v vojnem ministrstvu.)

Jadransko morje, meseca sept.

Na krovu udobnega minskega tenderja sedi, tiči, ždi moštvo v prostih skupinah. Do vrha napolnjeni zveznji z jostvinami so kmalu izpraznjeni. Izvrstno rdeče vino se je tudi prileglo. Kmalu done veseli napevi preko gladkega, poletnega morja. Na sprednjem koncu ladje tiči generalni glasbeni ravnatelj, topniški predmojster iz okrožja Zatec na Češkem, ter mojstrsko prebira tipke na harmoniki, ki je med našimi veselimi mornarji tako priljubljena. Krog okoli njega postaja gostejši in gostejši. Tudi z obeh drugih minskih tenderjev, ki sta istotako vsidrana v pristanišču malega jadranskega mesteca in nameravata jutri od tu na nevarno delo, prihajajo mornari na krov, kjer se glasi harmonika. Zbor svežih glasov se neprestano oglašja in proti rdečemu večernemu nebu se dvigajo sedaj veseli nemški napevi, sedaj nagajiva

ve narodne pesmi iz primorskih dežel, sedaj melanholične, vznesele melodije hrepeneče dalmatinske pesmi.

Na pristaniškem nasipu se je razvil živahen večerni korzo. Med sprehajalci prevladuje seveda mladi ženski spol pristaniškega mesteca. Veselo kramlajoč in smeječ se stopickajo mlade deklice gor in dol, vesele zaželjene izprembe, ki jo je v enolične vojne dni oddaljenega kraja prinesel dohod malega vojnega brodogoja. Kmalu se zaslišijo nagajivi ogovori, razvijajo se veseli pogovori, harmonika poseže vmes z veselimi dunajskim valčkom in predno si se zavedel, se že vrtijo pari po nabrežju. Nekaj starih ribičev z razoranimi in zarjavlimi obrazi pa sloni ob vrveh s pipicami v ustih ter se nasmiha mladini.

Kakor bi nikdar ne bilo vojne na svetu! Toda v smeri preko morja grozeče štrlecevi brzostrelnih topov in v žaru zahajajočega solnca plamene bajoneti na puški straž, ki hodijo po obrežju in na krovih tenderjev.

Žarnordeči odsevi ugašajo bolj in bolj v okrožle trakove na obširni vodni površini se mešajo modrikaste barve, prečkane z zelenimi smaragdi. Bolj in bolj se izgublajo razkošne barve v temni jekleni modrini. Bledorožnat trak tam na obzorju, kjer se stikata nebo in morje, nekaj ozko z zlatom obrobljenih oblakov — to je zadnji pozdrav poslavljajočega se solnca.

Že se svetli na vzhodu. Iznad daljnih nižav zaliva se dvigne polna luna ter oblije v večernem valovanju šepetajoče morje s svojo srebrno svetlobo.

V vitkem zvoniku gorske cerkvice nad pristaniščem bije ura devet. Kakor na čarovniško besedo utihne v luki veselo početje. Globoka tišina objame mesto in pristanišče.

Enolični odmev korakajočih straž doni na uho pomorskemu častniku, sedečemu za okroglo mizo priproste pristaniške gostilne. Poveljnik minoiskalcev je to. Široko sloni njegova krepka postava v pletemem stolu, med prsti tli svalčica. Oči mu plavajo preko čarobnega morja in duša se potaplja v lepih sanjah poletne sreče.

LISTEK.

Bitka na Vipavskem.

Že od pamtiveka se bijejo v vipavski dolini vroči boji. Bojišče se razteza ob Vipavi in Močilniku ter ob prilegih travnikih, gre za to, kdo se ima pravico kopati v Vipavi in Močilniku. Vsi vipavski očetje, dedje in pradedje so reševali to vprašanje in se na ta način praktično urili v vojaškem rokodelstvu ter se vzgajali za slavni vojaški stan. Sedaj rešuje to vprašanje naš nadebudni vojaški naraščaj, a najbrže bo ostalo vprašanje nerešeno tudi še zanaprej in bodo še vipavski vnuki in pravnuki imeli dovolj prilike, da ga rešujejo.

Letošnje leto so naši boji posebno vroči, kajti leto je izvanredno suho in solnce pekoče. Vipavcem je njihova Vipava premrzla, torej so prepričanja, da imajo sveto pravico in dolžnost, da se kopljejo v slapenskem Močilniku, Slapenci pa zopet trde, da jim nikdo ne sme kratiti njihove svete pravice, da se kopljejo v Vipavi, kadar se jim zdi, da je v Močilniku premalo vode.

Ti boji torej niso nič novega, najbrže so že tako stari, kakor Vipava in Močilnik. Novo je samo to, da rabi naš nadebudni naraščaj izraze, vzete iz moderne svetovne vojske. Sedaj se ne reče: »Udaril ga je s kamnom v bedro,« ampak »torpediral ga je v spodnji del ladje«. Majhni samosrajčniki so »lahka kavalarija«, tržki ribič, ki

s svojo pestjo piše otrokom note po plečih, je »nevtralna Amerika« itd.

Naša nadebudna mladina je začela celo priobčevati bojna poročila svojega brzojavnega korespondenčnega urada.

Slučajno sem dobil v roke nekaj takih uradnih, brzojavnih bojnih poročil, kakor jih izdaja vipavski korespondenčni urad.

Kot Slapenci držim seveda s celo dušo s Slapenci, sem velik slapenski patrijot, globoko prepričan, da je naša stvar sveta in pravična. Raditega ne držim nič na tržka vojna poročila, ki so vsa zlagana, pretirana in zavita. Tržani zamolče vsako slapensko zmago, a vsak svoj neznanji krajevni uspeh razbojnajo za velik poraz sovražnika. Ker pa slapenskih poročil ne morem dobiti v roke, priobčim tu nekoliko poročil vipavskega brzojavnega urada, da vidite, kako izgledajo poročila naših sovražnikov z vipavskih bojišč.

Poročilo tržkega brzojavnega urada.

V nedeljo popoldne se je razvila v Neškah huda bitka, ki je trajala več ur in se je končala s popolnim porazom sovražnika. Sovražnikova lahka konjenica se je prikazala kmalu po obedu; naše prednje straže so jo napadle z veliko bravuro in jo razkropile. Nato je nastopil sovražnik z vso močjo, napad je napravil z dolgotrajnim bobnečim ognjem. Naši hrabri polki so se junaško držali, parkrat so se morali na neki točki umakniti na drugo postojanko, a potem so dospele rezerve in vrgle sovražnika nazaj, ki je pričel bežati v velikem neredu.

Naš bojni plen je ogromen in ga še nismo mogli prešteti. Omenimo samo tri klobuke, pet palic, eno copato, umazan rokav, ene srajce, mnogo kamenja in strašno veliko drugega vojnega materiala. Jetnikov nismo dobili nobenih, kajti boj je bil tako srdit, da na nobeni strani ni bilo pardona.

Naše izgube so neznatne: Postrgljčkov Pepček je dobil prasko po nosu in Porungeljčkov Matevžek modro liso na zadnjo plat. Poleg tega je nekaj naših junakov padlo v vodo, kjer so se zmočili, a zopet izlezli vun brez nesreče. Manjše poškodbe na obleki in teleh se bodo šele doma pregledale in po potrebi izlečile z leskovo mastjo.

Poročilo tržkega poročevalca, kakor ga je sestavil za časopisje.

»Strašna bitka pri Vipavi med Slapenci in Tržani.«

Slapenci grozovito tepeni in z ogromnimi izgubami vrženi nazaj!

V nedeljo popoldne so bili Slapenci v večurni krvavi bitki popolnoma poraženi, da so bežali v divjem neredu in jim bo za večne čase prešel pohlep, kopati se v naših Neškah. Naših je bilo malo, sovražnika pa vse črno, vendar smo si priborili slavno zmago. Slapenska »lahka kavalarija«, s katero razpolaga sovražnik v obilnem številu, se je vrgla na naše prednje straže z divjim kričanjem. Pod prvim pritiskom so se naši nekoliko umaknili, potem pa napadli s toliko večjo silo. Boina črta se je

razvijala sem in tja; slednjič je naše vodstvo izprevidelo, da je iz taktičnih ozirov bolje, če se umakne na desni breg Vipave in izvede novo grupacijo svojih čet. Slapenci so mislili, da naši beže in so pridrvili do železnega mostu. Tu se je razvnela strašna bitka; artiljerijski ogenj je bil brez primere ljut, prišlo je do spopadov na pešti in na zobe. Končno pride ribič in nekaj vojakov, Slapenci zbeže in se sramotno umaknejo za fronto. Tako je končala bitka, v kateri je šlo v prvi vrsti za to, da bi se smeli Tržani kopati v Neškah. Sovražnika smo naklestili pošteno in si enkrat za vselej priborili svojo pravico, Slapencev, pa upajmo, ne bo več mikalo nagajati Tržanom pri kopanju v Neškah.

Slapensko uradno poročilo. Na bojišču nič novega!

Poročilo slapenskega poročevalca.

Na bojišču se razven brezpomembnih prask prednjih straž ni izvršilo nič važnega. Naše vodstvo je odredilo novo grupacijo čet in s tem sovražniku temeljito prekrizalo račun. Sovražniku smo prepustili nekaj starih klobukov in ničvrednih copat, katere smo pred odhodom temeljito uničili. Sovražnikovo poročilo, da je Avseglavčkov Lukec dobil modro bunko v zadnjo plat, je podla laž. Popolnoma zlagane so tudi sovražnikove vesti, da so na Slapu izbruhnili notranji nemiri in je v več hišah bilo treba seči po brezovkah. Rabila se je samo leskova mast v slučaju potrebe, a to se je izvršilo z vso obzirnostjo.

Ura za uro poteka.

Nenadoma zbudi mladega mfoža iz njegovih sanj trd udar pete ob peto:

Opazovalec je javil bližajoče se torpede.

V kratkem sunku odleti pleteni naslanjač v stran. Ordonanca hiti za poveljnikom proti zgornjem koncu luke. Daleč zunaj na visokem morju se črtajo silhuete torpedovk, ki komaj vidno plujejo proti pristaniškem mestecu ob širokem ustju zaliva. Še ni gotovo, dali so lastne ali tuje torpedovke.

Poveljnik lahko zakliče. Signalno moštvo zahteva od torpedovk spoznalno znamenje. Odgovor ni točen. Poveljniku se vzbudi sum. Toda signalno moštvo na torpedovkah bi se bilo moglo zmotiti. Treba počakati.

Nenadoma opozori poveljnika pristaniški pilot, ki ostro opazuje obzorje, na majhen, temen pas za torpedovkami, ki se zdaj hitreje in hitreje bližajo pristanišču. Napeto opazuje poveljnik z nočnim daljnogledom. Pilot smatra temni trak za podmorski čoln, ki se dviga na površino. Toda kmalu je poveljnik rešil uganko. Spoznal je dobro mu znane obrise italijanskega oklopnega motornega čolna. Lokavo se skuša sovražnik približati odprti, nezavarovani luki, v kateri pač ne sluti kakih vojnihih ladij ter prihaja lovit obrežne straže, da dá Cadornu priliko za zmagovalno poročila. Toda namerovani napad ga je imel drago stati. Mladi poveljnik z jekleno bleščetimi se očmi je pravi mož za to.

Kratka, tiha povelja lete po tenderjih. Začne se neslišno vrvenje. Ostri naboji drče v dolge cevi krovnih topov. Prežec se stisne topniško moštvo za topove.

Zamolko, pravilno odmeva težki korak straž na obrežju. Nič ne vzbuja suma plena gotovega sovražnika.

Le nekaj stotin metrov loči najsprejnejšo torpedovko od ozkega vhoda v pristanišče. Srebrno se sveti v mesečini penasti rob sprednjega vala. Jasno je spoznati poveljniško stojišče in moštvo na sprednjem koncu in ob straneh ladje, ki čaka, da spusti v vodo čolne.

Mornarjem ob topovih so živci do skrajnosti napeti. Tedaj se oglasi povelje: »Sto... petdeset... deset metrov!... Čisto blizu je torpedovka. Že vihti na sprednjem koncu mornar metalno vrvice. Drug stoji pripravljen, da skoči na breg in pritrdi vrv na pristaniškem stebur. Na gosto stoji moštvo na sprednjem koncu ladje »Ogenj!« Kakor nož gre jasni poveljnikov glas skozi globoko tišino noči.

Oglušujoče zarjavejo topovi na minskih tenderjih. Vmes pokajo mali revolverski topovi, prasketajo strojne puške in puške moštva.

Železna toča se vsuje iz neposredne bližine na nič zlega sluteče moštvo sovražne torpedovke, raztrga in preluknja njen trup in nadkrovne dele. Smrt donajajoč udarjajo granate... Nepopisna zmeda nastane, prestrašeni kriki in boleštni kliki napolnjujejo zrak. S polno paro poizkusa uiti sovražna torpedovka iz uničujočega območja topov. V naglici trči ob druge torpedovke v ozadju, ki tudi skušajo uiti. Za trenotek se popolnoma zapleto med seboj torpedovke in oklopni motorni čoln — nudeč sijajno tarčo našim kakor toča gostim izstrelkom. A kmalu se zmedeni voz razveže. Torpedovke iz vseh sil hité iz zaliva. Toliko je presenečenje in zmeda med sovražniki, da pozabijo odgovorjati na ogenj. Šele potem, ko so se torpedovke oddaljile od pristanišča za 4 km, se toliko zberejo, da oddajo nekaj strelcev, ki pa ne povzročijo nobene škode.

Hudo so bili Italijani tepeni. Proti temu ni več nobenega leka. Čez nekaj minut izginejo v temo in noč.

Visoko nad pristaniškim mestecem, ki se je prebudilo od nenadne streljanja, se veselo smeje polna luna in poredno pomižuje smejočemu se poveljniku in moštvu tenderjev, ki so tako imenitno posvetili mrzkemu lokavemu sovražniku.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 27. septembra. (K. u.) Sejo je otvoril predsednik pl. Beöthy ob 10. uri 45 minut dopoldne. Zbornica je pooblastila predsednika, da sme čestitati vladarju 4. oktobra.

Nadaljevali so razpravo o izrednih pooblastilih vlade med vojsko.

Za splošno in tajno volilno pravico je izvajal grof Mihael Karoly: Ogrska je žitnica osrednjih velesil, a niti lastnih potrebščin ne pokrije vlada. Položaj je danes neznošen. Draginja je spremljevalka vojske, a v Nemčiji so se znali skromno omejiti, tam se je zato življenje na rdnine podražilo le za 96 odstotkov, pri nas pa za 220 odstotkov. Želi, naj se osredotoči prodaja živil. Vlada mora neizprosno nastopati proti oduštvu v živili. Vlada naj v tajni seji poroča zbornici o zalagah. Sploh je potrebna radikalna izprememba pavsod, kar se pa more doseči le s splošno in tajno volilno pravico.

Za revnejše sloje

je nastopil mejni grof Pallavicini, ki je označil za največjo napako ker so po napakah glede na preskrbo živil bolj kot bogati prizadeti revnejši sloji, kar se mora preprečiti. Vlada naj najstrožje gleda na to, da se ne bodo prekoračevale najvišje cene. Govornik je priporočal, naj se rekvirirajo prešiči.

Velike napake.

Grof Albert Appony pravi: Če so cene živil v kmetiški državi, kakor je Ogrska, splošno višje kot v Nemčiji, so se morale zgoditi velike napake. Vlada se peča z mislijo, naj se osredotočijo vsa vprašanja o živilih v posebnem ministrstvu. Načelno je to vprašanje popolnoma pravilno; a vse je odvisno od prave osebe na tem mestu: nepristransko mora postopati neizprosno nasproti vsem platem prebivalstva. Govornik zahteva odločen boj proti alkoholizmu in pa obsežne ukrepe v varstvo mater in posebno skrb dojenčkov.

Na gališke begunce,

ki so nastanjeni na zgornjem Ogrskem, opozarja Polony notranjega ministra in zahteva, naj se najhitreje to vprašanje reši.

Budimpeštanski mestni upravi

je očital Geza Polonyi, da obstoja vsa njena upravna umetnost v nakopičenju dolgov in da se lahkomišljeno in nereelno gospodari.

„Bremen“ v Ameriki.

Trgovinski podmorski čoln »Bremen« se je srečno pripeljal v Ameriko. Prvi nemški podmorski čoln »Deutschland« se je pripeljal v Baltimore, »Bremen« pa na točko, ki je do 300 km od New Yorka oddaljena. Ni izključeno, da bo »Bremen« obiskala tudi Novi York. O dohodu »Bremena« v Ameriko so došla sledeča poročila:

Bremen, 27. septembra. V Novi London došli trgovinski podmorski čoln je najbrže »Bremen«. »Weser Zeitung« poroča, da poveljuje »Bremenu« kapitan Schwarzkopf.

Rotterdam, 27. septembra. Po poročilih iz Novega Yorka se je zasedral nemški podmorski čoln 25. septembra popoldne v Montauk-Point nedaleč od Naveague. Ladja je pozvala pilota. Zdi se, da je močno naložena, ker se le malo vidi nad vodo. Ladje, ki vozijo mimo nje, jo komaj zaznajo. Podobna je sivi skalnati čeri; le jadrnici za obešanje zastave in za brzojavljenje jo izdasti. Vprašanje, če se potrebuje pomoči, so na ladji odklonili. Ladjo vlačilnico so že odposlali. Podmorskemu čolnu bodo nakazali začasen prostor v trdnjavah Novega Londona. Dvomi se, če se bo peljala ladja tudi v newyorško pristanišče.

Bremen, 27. septembra. Trgovinski podmorski čoln »Bremen« so pričakovali v Ameriki že konca avgusta. Parnik severonemškega Lloydja »Willehad« se je namreč že 28. avgusta preselil iz bostonskega pristanišča v Novi London, da priredi vse, kar je potrebno za dohod podmorskemu čolnu.

Berlin, 27. septembra. Dohod »Bremena« v Ameriko potrjuje bremenski listi. »Berliner Tageblatt« in »Lokalanzeiger« objavljata navdušene članke. Nemško časopisje se veseli, ker je že drugi podmorski čoln prebil angleško blokado.

Kapitan »Bremena«.

Bremen, 27. septembra. V Ameriko došlemu nemškemu trgovskemu čolnu »Bremen« poveljuje kapitan Karl Schwarzkopf, ki je bil rojen 30. julija 1875 v Lübecku; njegov oče je bil zlatar. V Lübecku je obiskoval realno gimnazijo; l. 1897. je vstopil kot enoletni prostovoljec k prvi mornariški diviziji v Kielu. Služil je pri severonemškemu Lloydju.

Novi nemški podmorski čoln.

Bazelj, 27. septembra. Iz Londona se poroča »Baseler Nachrichten«: Listi poročajo, da nastopajo nemški podmorski čolni nove vrste. Število njih torpedov se je zelo pomnožilo.

Posvet Schwarzkopfa s Königom.

Berlin, 27. septembra. (K. u.) O potovanju »Bremena« se javlja »Lokalanzeiger« iz Bremena: Kapitan Schwarzkopf se je, predno je odrinil z »Bremenom«, temeljito posvetoval s kapitanom Königom, ko se je vrnil z »Deutschlandom«. »Bremen« je odpotoval približno takrat, ko se je vrnila »Deutschland« domov. Najbrže je že tudi podmorski čoln »Deutschland« pripravljen na svojo drugo vožnjo v Ameriko.

Venizelos hoče napovedati vojsko.

Lugano, 27. septembra. (K. u.) Italijanski listi poročajo iz Aten: Venizelos bo, kakor se čuje, v Solunu sklical junija 1915 razpuščen prvo zbornico in iz nje vzel nov kabinet, ki naj zbiri vse napove vojsko. Delavsko prebivalstvo je mirno. Kralj je od svojih 45 mož telesne straže odpustil 27 mož.

Venizelos o svojih načrtih.

Haag, 27. septembra. Poročevalcu »Timesa« je izjavil Venizelos, predno je odpotoval na Kreta: Na grške otoke potu-

jem, da prevzamem tam vodstvo svojih rojakov proti bolgarskim nasilstvom. Bolgari pustošijo našo Macedonijo in tlačijo naše rojake, ne da bi jih grška armada branila. Popolnoma jasno je, da bi se bila morala postaviti Grška na stran sporazuma v tistem trenutku, ko se je pridružila Bolgarija osrednjima velesilama. Pozneje je storila Rumunija svojo dolžnost; popolnoma izključeno je, da bi ne podpirali proti skupnemu sovražniku Rumunije. To storim zato, ker sem prepričan, da vodilne osebe nočejo dežele oborožiti, narod mobilizirati in preganiti sovražnika, ki je vpadel. Ne postavim se na čelo navadne revolucije. To gibanje ni naperjeno proti vladarski hiši, vodijo ga namreč le tisti, ki ne morejo trpeti, kako deželo uničujejo Bolgari. To je zadnji poizkus, prisiliti kralja, da stori kot voditelj Helenov svojo dolžnost. Če jo bo storil, bomo kot zvesti državljani sledili njegovim zastavam.

Venizelovi pristaši se množe.

Lugano, 27. septembra. »Secolo« poroča iz Aten z dne 26. t. m.: Venizelos je včeraj jutraj ob 4. uri odpotoval v Kanejo, kjer se bo postavil na čelo vstašev, ki štejejo 30.000 mož in imajo zasedeno Kanejo. Z Venizelom so odpotovali general Miliotis in polkovniki Fikhori, Prandaina, Spiliades in Carifixion. Poroča se tudi, da sta admiral Konduriotis, napopularnejši mož grške mornarice, in prejšnji mornariški minister Miaulis pristopila k Venizelu. Ta poročila povzročajo grozen vtis.

Lugano, 27. septembra. (K. u.) Italijanski listi poročajo iz Aten, da je Venizelos prišel v Sudo in bo potoval naprej v Kanejo. Tudi general Matiapoulos in 30 častnikov njegovih dveh divizij, kakor tudi polkovnik Joannon, poveljnik četi na Krfu, se odkrito zavzemajo za venizelističko gibanje. Skupina častnikov — okoli 400 —, ki je pripravljena, da se udeležijo venizelističkega gibanja, se je odpeljala v Solun. Nekaj grških časopisov je izpremenilo svojo dosedanje pisavo in zagovarja nastop proti Bolgariji. 70 protivenizelističkih poslancev je poslalo kralju spomenico, v kateri zahtevajo intervencije.

Kreta v rokah vstašev.

Pariz, 27. septembra. (K. u.) Kakor poroča »Journal« iz Aten, je 7000 Krečanov, ne da bi naleteli na kak odpor, vdrla v Kanejo. Zasedli so javna poslopja, iz katerih so pregnali oblasti in so imenovali začasen odbor za vodstvo državnih poslov. V Kaneji združene grške čete so z izjemo 1 polkovnika, 25 častnikov in nekaj vojakov pristopile k upornemu gibanju. 30.000 Krečanov je sedaj pod orožjem in so popolni gospodarji Krete.

London, 27. septembra. »Daily Telegraph« poroča iz Aten: Torpedni lovec »Lonchi« je zapustil brodevo, da se pridruži nacionalistom. Poveljnik grške garnizije na Krfu in mnogo častnikov je odšlo v Solun.

Kričani so za revolucijo.

Solun, 27. septembra. (Kor. ur.) »Revolucijsko gibanje se širi; gibanju so se pridružili tudi prebivalci otoka Krf, ki so proglašili svojo neodvisnost in izjavili, da bodo sodelovali z narodnim obrambnim odborom v Solunu.

Z Bolgarijo že v vojski?

Lugano, 27. septembra. »Secolo« je preiel iz Aten in Bukarešta enake brzojavke, ki pravijo, da je grška »narodna vlada« proti volji kralja, ali najmanj vsaj brez njegove vednosti Bolgarom že napovedala vojsko. Grška armada je pričela sovražnosti. Narodna vlada pod Venizelom je že popolna. General Sarrail je že pred dnevi vse ukrenil, da bi iz 26.000 mož obstoječe armade pod Kristopulom ustvil v armado štirispornazuma.

Ultimat grški vladi.

Lugano, 27. septembra. (Kor. urad.) Atenski list »Neon Asty« piše: Zavezniki nameravajo staviti grški vladi ultimatum, naj napove vojsko Bolgariji, če pa tega ne stori, naj se popolnoma udajo in prepuste častnike in vojake zaveznikom v 5 dneh, katerim naj se tudi izroči vojni material in železnice. Ultimatum se bo skliceval na to, da je sicer grška armada brez koristi in nevarna zaveznikom, kar je dokazal armadni zbor v Kavali.

V Atenah se mirno presoja položaj.

London, 27. septembra. (Kor. urad.) »Daily Telegraph« poroča iz Aten: Zaupljive strani se poroča: Prejšnji minister Yanikateu (?) se je ponudil, da bi posredoval med kraljem in Venizelom. V Atenah splošno presoja položaj zelo mirno.

Revolucija na grških otokih se širi; tudi Rusko časopisje proti Venizelu.

Kodanj, 27. septembra. Petrogradski listi prinašajo cenzurirane članke proti Venizelu. »Rječ« piše: Naj bo kralj še toliko kriv, revolucionarno gibanje Venizela ostane veleizdajstvo.

Prezgodnja vest.

London, 27. septembra. (K. u.) Reuter poroča iz Aten: Poročilo o odstopu načelnika generalnega štaba Moscopula je prezgodnje.

Odločilni min'strski svet.

Bern, 27. septembra. Reuter poroča iz Aten, da stoji Grška neposredno pred zadnjo odločitvijo za nastop na strani štirispornazuma. Kralj, ki je baje še v Atenah, je moral v zadnjih urah izvedeti, da je želja vojaških in političnih krogov, da korača Grška proti Bolgariji. Lahko se reče, da je vhod bolgarskih čet v Kavalo potegnil za seboj še tiste, ki so se doslej še obotavljali. Kralj se bo moral sedaj odločiti, ali hoče svojo nadaljno usodo zvezati z Grško ali pa iti iz dežele. Druge odločitve ni več.

Pariz, 27. septembra. (K. u.) Agence Havas poroča iz Aten: Kralj Konstantin je dopoldne došel v kraljevo palačo. Takoj je pozval k sebi ministrskega predsednika in mornariškega ministra, s katerima se je dolgo časa razgovarjal. Nato je sprejel zunanjega ministra. Ministrski svet je skličan za zvečer.

Gunarisova stranka.

Pariz, 27. septembra. (K. u.) Agence Havas poroča iz Aten: Gunarisova stranka se je pod predsedstvom Gunarisa sešla k posvetu, da prouči položaj, ki je nastal vsled odhoda Venizelosa. Svojeja sklepa stranka ni objavila.

Kralj.

Kodanj, 27. septembra. »Daily Mail« poroča, da so Nemcem prijazni krogi prekoslej pri dvoru vsemogočni. Kralj Konstantin je baje nekemu novemu ministru izjavil, da se grški vojaki ne bodo nikdar proti Nemcem bojevali. Izjava grške vlade, da je sedaj napočil čas, da se sklene dogovor s štirispornazumom, ni drugega kot izmišljotina.

Car grškemu kralju.

Švicarski listi poročajo po ruskem listu »Utro Rossijskij«, da je car poslal lastno-ročno, zelo prijazno pismo kralju Konstantinu, v katerem zatrjuje, da Rusija noče, da bi se kralj odpovedal in bi se zoperstavila ustanovitvi republike.

Boji v Macedoniji.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 27. septembra. Veliki glavni stan:

Vzhodno od Prespa jezera smo 25. septembra priborili nove uspehe; vzhodno od Florine smo odbili sovražne napade.

Bolgarske čete so napadle včeraj na Kajmakčalanu na napad pripravljenega sovražnika, ga vrgle, zasledovale in zaplenile dva topa, več strojnih pušk in metalcev min.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 26. septembra. Orientska armada: Od Strume do Vardarja topovski boj. Precej živahne praske, posebno na angleški fronti, ob Dojranskem jezeru. Na srbski fronti nobenih pehotnih bojev. Naša artiljerija je obstreljevala bolgarske postojanke na desnem bregu Broda. Vzhodno od Florine so se Francozi sijajno upirali močnim bolgarskim navalom nasproti Armenhora. Naskakuječe je pogazil artiljerijski in pehotni ogenj, imeli so velike izgube in so se v neredu umaknili. Zahodno od Florine so pričeli Rusi v zvezi s Francozi živahne boje in so severno od Armenska ugrabili 50 ujetnikov in 4 strojne puške.

Angleško uradno poročilo.

London, 26. septembra. Uradno: Delovanje artiljerije ob Strumi in na Dojranski fronti. Naši letalci so trikrat prisilili sovražna letala, da so se umaknili.

Bitka pri Bitolju.

Amsterdam, 27. septembra. Vojni poročevalec »Central News« poroča iz Soluna: Nemško-bolgarske čete bodo najbrže bile veliki bitki pri Bitolju. Osrednji velesili sta tam zavzeli zelo utrjene postojanke. Sodi se, da se bodo vneli tam odločilni boji med nemško-bolgarskimi in srbskimi četami.

Sarrailove težave.

Pariz, 26. septembra. (Kor. ur.) Francoski listi opozarjajo že tri dni na težave, na katere bi zadel nadaljni sunek Sarrailov v Macedoniji.

Poraz Italijanov v Macedoniji.

Curih, 27. septembra. Nov poraz Italijanov v Macedoniji priznava celo »Corriere«. Piše: Vsled močnih bolgarskih sil smo zopet izgubili prvotne uspehe v Macedoniji. Umikanje Italijanov se je kljub močnemu sovražniku izvršilo po načrtu.

Vojska z Rusi in Rumuni.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 27. septembra. Uradno: Pri Petrosenih smo se spoprijeli včeraj le na Tilisiui v boju z Rumuni.

Pri Sibnju (Nagy Szeben, Hermannstadt) napredujejo boji ugodno za nas.

Na sedmograški vzhodni bojni črti so zapletene na mnogih točkah naše varnostne čete v boj.

Pri Bistrici, severno od Kirlibabe, in pri Ludovi smo odbili ruske sunke. Bolj severno od tam nič novega. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 27. septembra. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavorskega.
Položaj se ni izpremenil.

Bojna črta generala konjenice nadvojvode Karla.
Severno od Karpatov nobenih važnih dogodkov.

Novi boji v odseku Ludova so se zopet končali z izgub polnimi neuspehi za Ruse.

Bojna črta na Sedmograškem.
Naš napad pri Sibinju (Hermannstadt) je dobro napredoval.

Vojna skupina maršala pl. Mackensena.

Ponovili mo napade z zrakoplovi in z letali na Bukarešt.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

Zračni boj nad Angernsee.

Berlin, 27. septembra. Wolff javlja: Dve ruski letali sta 26. septembra dopoldne zopet brez uspeha napadli morško letalno postajo Angernsee. Naša obrambna letala so eno letalo prisilila nad Angernsee v boj; po kratkem boju so ga sestrelila; drugo letalo, ki ga je poškodoval ogenj topov, je ušlo proti Runoe.

Rusko uradno poročilo.

26. septembra popoldne. Po ljutem obstreljevanju s topovi je napadal sovražnik včeraj z dvema bataljonoma naše jarke severno od Koldijevskega jezera, a odbil ga je naš odločen ogenj z velikimi izgubami zanj; med našimi in svojimi jarki je pustil veliko mrtvih in ranjencev.

S sedmograške fronte.

Iz vojnodopisnega stana se poroča dne 27. septembra:

Močne rumunske sile, ki so od predvčerajšnjega dne prodirale v prostoru Vulkanskega in Szurduškega prelaza, niso prišle daleč preko prelazov. Naše zavarovalne čete so sovražnika v nadaljnjem napredovanju zadržale in povsodi so se vršili živahni delni boji. Samo v dolini Sylu romanesco so dospole rumunske čete do Urkano in na goro Tulesini južno od tam, kjer se je njihovo nadaljno napredovanje prav tako ustavilo.

C. in kr. in zavezniške čete so v bojih pri Sibinju napredovale. V pokrajini vzhodno in južno od Oderkellena (Szekely Udvarhely) so Rumuni svoje včerajšnje napade nadaljevali. Zastavili so močne sile, ki so se spopadle z našimi najsprejnejšimi zavarovalnimi četami. Le-te so prizadejale napadalcem zelo težke izgube. V Kelemenskem gorovju je bilo nekaj rumunskih napadov gladko odbitih.

Podoben položaj je nastal tudi severno od Kirlibabe, kjer so bili ruski napadi odbiti. V ozemlju Ludowe so se izjalovili močni ruski napadi v ognju nemških čet.

Z volinjske in vzhodnogališke fronte.

Mir, ki je že nekaj dni vladal v Voliniji in vzhodni Galiciji, je trajal tudi tekom včerajšnjega dne. Zdi se, da si Rusi na volinjski fronti še vedno niso opomogli po svojih zadnjih strašnih izgubah. Še vedno urejujejo svoja močno razredčena krčila in pritezajo ojačenja. Iz izpovedb ujetnikov in lastnega opazovanja izhaja, da so bili ondi ugonobljeni celi ruski polki. Na nekaterih mestih fronte so morali Rusi prisiti za premirje, da morejo pokopati tisoče mrtvih vojakov, ki leže pred njihovimi postojankami. O naših četah na najrazličnejših delih fronte se pripovedujejo prava junštva, ki nam šele pojasnijo, kaj se pravi tako uspešno odbijati ogromne ruske napade, kakor so to storile naše in zavezniške nemške in otomanske čete.

Bolgarski vojskovodja o položaju v Dobrudži.

Budimpešta, 27. septembra. General Tošov, poveljnik zmagovite bolgarske armade v Dobrudži, je izjavil poročevalcu »Pester Lloyd«: Dobrudže ne moremo pozabiti. Rumuni so gotovo zopet mislili, da se bodo izprehajali, a so se zmotili. Srbska divizija se vojskuje proti nam; Srbi so še vedno veliko boljši vojaki kakor Rumuni. Rusi so poslali nad nas svoje najboljše čete. Delikatna reč je bila pač vojaka z Rusi, a ne tako nevarna kakor si je predstavljajo, ker so slovanski bratje. O tem sem že prej večkrat govoril z mojimi častniki in vojaki. Splošno smo sodili, da nam ne bo potrebno napasti Rusov; z njimi nimamo ničesar opraviti, a če pridejo na nas in če drže z našimi sovražniki, jih moramo nabiti. Z Nemci prav dobro izhajamo. Mi se učimo nemško, Nemci pa bolgarsko. Rumuni so izgubili pri Tutakanu nad 40.000 mož: 25.000 ujetnikov, 5000 do 6000 ranjencev, v Donavi jih je utonilo 5000 do 6000; ravno toliko smo jih pokopali.

pali. Ne bom pozabil pogleda na Donavo, ki je bila polna mrtličev. Liki umazane kunje so izgledali mrtveci v valovih Donave. Kaj takega mora človek videti, to se ne more pripovedovati. Kdor pride zdaj v Tutakan, vidi popolnoma popravljen trdnjavo tam, kjer je pred nekaterimi dnevi še ležalo na tisoče mrtličev. Končno je rekel general: Vojno poročilo, da so se zdaj v Dobrudži boji ustavili, ne pomenja, da so se ustavili tudi uspehi.

Nas vodi Mackensen!

Stockholm, 27. septembra. Ruski listi poročajo iz Renija: Četudi je ponehala zadnje dni sila sovražnih napadov, se smatra to stanje le začasno. Preobrat na tej bojni črti bi bil le mogoč, če bi pričeli Rusi na tej bojni črti z odločilno ofenzivo, a tega ne morejo, ker so na tej fronti preslabi. Velik del kadrov so morali že poslati v lazarete; tudi dovoz je težaven, ker so železniške črte slabe; topovskih krogelj ni mogoče dovažati. Rumunija bo morala potrpeti, preden bo zopet osvojila, kar je izgubila, ker se Bolgari bore z največjo besnostjo. Rusom kažejo velike letake z napisom: »Nas vodi Mackensen!« Na Erdeljskem se morajo Rumuni podpirani po ruskih četah boriti z velikimi težavami. Tudi prebivalstvo »osvoboditeljev« ne sprejema z odprtimi rokami.

Černavoda in Konstanca pod ognjem topov.

Lugano, 27. septembra. Milanski listi prinašajo bukreške brzojavke, da sta Černavoda in Konstanca pod ognjem daleč streljajočih sovražnih topov.

Pri Oršovi.

Budimpešta, 27. septembra. Iz Rumunije došla poročila se ne ujemajo. V neki brzojavki se pripravlja na izpraznitev Oršove. Boji v Vulkanskem prelazu so bili zelo krvavi.

General Averescu — vrhovni poveljnik v Dobrudži.

Stockholm, 27. septembra. Ruski listi poročajo iz Bukarešte, da je general Averescu imenovan za vrhovnega poveljnika rumunske armade v Dobrudži.

Nasprotje med Rusi in Rumuni vedno večje.

Stockholm, 27. septembra. Nesoglasja med ruskimi in rumunskimi politiki in vojnimi vodstvi so vedno večja. Glavni vzrok je v tem, da Rusija in Rumunija nimata enakih vojnihi ciljev. Rumunija hoče na vsak način svojo največjo moč razvijati na Sedmograškem, dočim hoče Rusija v Dobrudži izvesti močan udarec proti Mackensenu. Nesoglasja so se še poostila ob vprašanju, ali naj bo vodstvo nad četami rusko ali rumunsko.

Iz rumunskega kronskega sveta.

Pariz, 27. septembra. (K. u.) »Figaro« je dobil iz Bukarešte podrobnosti o rumunskem kronskem svetu na dan vojne napovedi. Po tem ko so Bratianu, kralj Jonescu in Filipescu v svojih izjavah zahtevali vojsko, je izjavil Carp, da želi, da bi bila Rumunija poražena. Kralj je pozval Carpa, naj prekliče to prokletstvo. Carp je pa nasprotno še poudaril svoje besede. Pri slovesu je podal kralju Carpu roko, pri čemur je nekdo dejal: Iz sožalja!

Iz okolice Naroškega jezera.

Krakovski »Tygodnik Ilustrovany« poroča o položaju v okolici Naroškega jezera: Že leto dni so se vršili v ondotni okolici ogorčeni boji. Ruska artiljerija je zažgala mnogo vasi in veleposestniških dvorcev ter izpremenila celo okolico v puščavo. Večji del prebivalcev je pobežnil v gozdove. Šele v zadnjem času je nastopil ondi razmeren mir. Popolnoma vpepeljeni so bili naslednji kraji: Widze, Mankowice, Czuczeli, Werezata, Miadziol, Mikolce, Spiabla, Czurlany in Wiszniow. Kljub ogromnim škodam, ki so jih trpeli ti kraji, pa prebivalstvo ne strada in razmere so čisto dobre. Poljska dela se opravljajo pod vodstvom nemške vojaške uprave. Zgradili so žage z električnim obratom, kjer režejo domači les za zgradbene svrhe. Promet je izredno živahen, vse pa nosi vojno obeležje, kar je naravno. Letala križajo po zraku na vseh straneh, po cestah vozijo dolge vrste avtomobilov in noben dan ne mine brez gromenja topov ali pokanja strojnih pušk. Prebivalstvo se je na vse to že navadilo in hodi mirno po svojih opravkih.

Zimsko spanje v Galiciji in v Voliniji.

»Temps« obžaluje, ker je objavil brzojavko svojega petrograjskega poročevalca, da bo ruska ofenziva kmalu končana, in pravi: Upamo, da se naš poročevalec v Petrogradu vara; ko se bo pričelo zimsko spanje v Voliniji in v Galiciji, bo ostalo najvažnejše ruske v Rumuniji.

Ruske izgube.

Berlin, 27. septembra. »Nationalztg.« poroča z ruske meje: Ruske izgube zadnjih tednov so bile zopet ogromne. Lista kijevskega osrednjega odbora navaja od 1. julija 1916 naprej 901.520 mož in 74.425 častnikov, vojnihi pridigarjev in sanitetnih čast-

nikov. Med padlimi ali težko ranjenimi častniki so 3 generali in 9 polkovnih poveljnikov.

Japonska municija.

Japonska pošlje vsak dan deset parnikov z municijo v Vladivostok. Izdelovanje municije od leta 1915. se je na Japonskem podesetorilo.

Turki pri Rigi.

Dunaj, 27. septembra. »Temps« poroča iz Petrograda: Na bojno črto pri Rigi so prišle večje turške čete.

V Rusiji zopet napovedujejo politične izpremembe.

Stockholm, 27. septembra. V Petrogradu pričakujejo še te dni, da se bo popolnoma izpremenila cela ruska politika. Ministrski predsednik Stürmer bo postal baje poslanik v Rimu; sledil mu bo baje grof Kokovcev. Tudi v drugih ministrstvih bodo izvedli važne izpremembe.

Ruska preskrba z živili.

Kodanj, 26. septembra. »Berlingske Tidende« javlja iz Petrograda: Za uvedbo preskrbe z živili v Rusiji se je zopet ustanovil glavni odbor. V Petrogradu in v Moskvu so ustanovili glavna odbora in veliko posebnih odsekov, ki se pečajo z dobavo mesa, rib itd.

Ruski državni dolg.

Petrograd, 26. septembra. (K. u.) »Petrograjska brzojavna agentura« poroča, da bo znašal 1. januarja 1917 ruski državni dolg 6.344.206.084 rubljev več, kakor 1. januarja 1916.

Ruski carjevič zopet obolev.

Stockholm, 27. septembra. Iz Petrograda se javlja, da je ruski carjevič zopet obolev in da leži.

Resni nemiri na Finskem.

Stockholm, 27. septembra. V finskih mestih so izbruhnili resni nemiri, ki so jih morali zatreti vojaki; oblasti so jih dolgo časa prikrivale. Železniški promet na Finskem so ustavili; večino listov so kaznovali. Iz notranje Rusije vozijo vojaški transporti na Finsko. Posebno vznemirja Ruse tajna organizacija, ki nastopa na več krajih z bombnimi napadi. Baje je ta organizacija tudi lastnica več zrakoplovov.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 27. septembra. Uradno: Nobenih večjih bojev. Na Krasu se nahajajo deli naših postojank od časa do časa v močnem ognju topovstva in metalcev min. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Laško uradno poročilo.

26. septembra. Naš učinkujoči, neprestani topovski ogenj na vrh Cimone je preprečil, da se sovražnik na njem ni mogel ustaliti in utrditi.

Pri izlivu Vanoi je obstreljeval sovražnik dalje intenzivno naše postojanke severovzhodno od Cauriola, a ni mogel omajati vztrajnega odpora naših.

V zgornji Cordevole dolini smo odbili vedno ljutejše protinapade na po naših 23. septembra zasedene postojanke na slemenih Siefu z velikimi izgubami za sovražnika. Na ostali bojni črti deluje topništvo. Naše baterije so povzročile razstrelbe in požare v Pescosti (Corvara dolina, vzhodno od Kollfuschgu), medtem ko je vršel sovražnik nekaj granat na goriška predmestja. Sovražni letalci so metali bombe na Grigno in Cismon (Brenta dolina). En mrtev, več ranjencev.

Izgube Italije v podmorski vojski.

Milan, 27. septembra. (K. u.) »Corriere della sera« poroča o podmorski vojski v juliju in v avgustu, da je izgubila Italija 12 parnikov z 48.481 tonami in 81 jadrnic z 22.525 tonami; 7 parnikov z 22.000 tonami, je ušlo napadajočim podmorskim čolnom. Italijansko ladjeplovstvo je imelo na angleškem v tej dobi največ izgub. Kljub temu se poroča iz Genove, da je obsegal promet od 1. januarja 1916 do 24. septembra 1916 5.713.369 ton, za 506.408 ton več kakor v istem času leta 1915.

Demonstracije proti papežu.

Kolin, 27. septembra. Listu »Köln. Volksztg.« brzojavljajo iz Švice: Kakor se naknadno izve so se 20. t. m. vršile v Rimu resne demonstracije proti papežu in državnemu tajniku Gaspariju. Policija je še le pozno posegla vmes. (Te demonstracije so nastale najbrže vsled papeževega protesta proti zaplenitvi avstrijske poslaniške palače. Op. ur.)

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 27. septembra. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta.

Bitka severno od Somme se je včeraj nadaljevala; topovski ogenj je bil nad vse mogočen; boji pehote so bili ljuti.

Ojstro naprej štrleči kot pri Thiepvalu smo izgubili.

Sovražnik je na obeh straneh Courcellette po večkrat odbitih napadih z velikimi izgubami zanj končno pridobil na ozemlju. Bolj južno od tam smo ga odbili.

Uspeha z dne 25. septembra ni mogel, če izvzamemo, da je zasedel vas Gueudecourt, izrabit.

Odbili smo krvavo njegove ljute napade iz Les Boeifs in iz bojne črte od Morvala do južno od Bouchavesnes deloma v boju moža z možem.

Južno od Somme so se izjalovili francoski napadi z ročnimi granatami pri Vermandovillersu in pri Chaulnesu.

V zračnem boju smo včeraj in predvčerajšnjim sestrelili 6 sovražnih letal, še eno pa včeraj v Champagne.

Prvi generalni kvartirni mojster: Ludendorff.

Francosko uradno poročilo.

26. septembra ob 3. uri popoldne. Severno od Somme so Francozi popolnoma zasedli vas Fregicourt. Ponoči so njihove čete vdrlle v Combles, med tem, ko so pozivevalne čete dosegle južni rob vasi. Eden teh oddelkov je vzel strelski jarek južovzhodno od Comblesa in ujel eno nemško stotnijo. Na drugih točkah se Francozi utrjujejo v osvojenih postojankah. Nemci so posebno na desnem krilu Francozov napravljali protisunke, a so bili odbiti. Včeraj so Francozi ugrabili neranjenih ujetnikov, kolikor se jih je doslej naštel, 800.

Na desnem bregu Moze so Nemci sinoči proti 9. uri zvečer med Fleury in utrdbi Thiaumont ljuto napadli; zapiralni ogenj in ogin strojnih pušk jih je ustavil in jim zadal težke izgube.

Zračni boj. Dne 25. septembra so imeli francoski letalci ob Sommi 47 bojev. Pet nemških letal je bilo sestreljenih, tri nadalj na pa samo poškodovana. V teh bojih je podporačnih Heurieux sestrelil svoje osmo letalo nad Valler Chabonnel, narednik Dornme svoje dvanajsto letalo severno od Lieramonta. V nižini Woewre je narednik Senoir po trdem boju pri Ronesej severno od Etaina sestrelil svoje enajsto letalo. Francoske bojne skupine letal so izvedle sledeča podjetja: V noči na 25. t. m. so vrgli 200 granat (120 mm) na plavže v Dillingenu, na tovarne v Saarlus in na kolodvor Metz-Sablon, 22 bomb na plavže v Rombachu in na železniško progo Metz-Diedenhofen. Zvečer 25. t. m. so štiri artillerijska letala izstrelila 82 granat na nemške naprave pri Saily—Celle Bois in Sainte-Vaas. Popoldne 25. t. m. je bilo vrženih 30 bomb na tabore pri Montfauconu in Nautillois, 12 bomb na vojaške naprave pri Azannes, končno sta bili v noči na 26. t. m. vrženi 102 bombi na kolodvor in barake pri Guiscardu in kolodvor Noyon, 52 bomb na letališče pri Hervilly in na kolodvore Ham, Fins in Boyelle. Popoldne 25. t. m. je nemško letalo vrglo dve bombi, ki sta brez uspeha padli na peščenine severno od Calaisa.

26. septembra ob 11. uri ponoči. Bitka se je danes z uspehom nadaljevala. Severno od Somme so zavezniške čete povečale včerajšjo pridobitev v močnem obsegu in v nekaj urah dosegle za drugi bojni dan določene cilje. Že danes zjutraj so francoske čete zopet pričele ofenzivo in osvojile ves del Comblesa, ki leži vzhodno in južno od železnice. Naše patrulje so stopile v zvezo z oddelki desnega krila britske armade, ki so podile sovražnika iz severozahodnega dela Comblesa. Kmalu nato je bila cela vas v naših rokah. V Comblesu ugrabljeni plen je znaten. Nemci so v podzemskih prostorih te vasi nakopili izredne množine municije in vsakovrstnih živil. Pobrli smo okoli 100 ranjenih Nemcev, ki jih je sovražnik popustil. V Comblesu je polno padlih Nemcev.

Danes popoldne so se naše čete, med tem ko so izkoristile uspehe, polastile malega gozda severno od Fregicourta, polpota v Morval, in večjega dela močno utrjenega ozemlja med tem gozdom in zahodnim delom gozda Saint-Vaast, vzhodno od ceste v Bethun.

Število od Francozov od včeraj ugrabljenih neranjenih ujetnikov iznaša sedaj 1200. Doslej smo našeli okoli 30 strojnih pušk.

Na ostalih frontah od časa do časa topniški ogenj.

Nova poročila povedo, da je Zeppelin, ki je v noči od 22. na 23. septembra preletel Calais, vrgel 20 bomb, ki so padle daleč od mesta na neobdelano zemljo. Najbrže se je Zeppelin znebil bomb, da se je lahko dvignil višje, ker so ga obstreljevali topovi.

Belgijsko poročilo. Živahen artilerijski boj pri Dixmuidenu. Severno od mesta je artiljerija krepko obstreljevala sovražne baterije in opazovališča.

Angleško uradno poročilo.

London, 26. septembra. (Kor. urad.) Uradno: Včerajšnje operacije so bile v vsakem oziru uspešne. Nad 1500 ujetnikov se je doslej naštel, pa jih bodo še več privedli. Zaplenjenega je obilo vojnega materiala. Ponoči in zjutraj smo zopet napre-

dovali in vzeli močne okope pri Lesboeufs in Gueudecourt. Vdrlj smo od zahoda v Combes in smo sedaj na tem, da premagamo tam odpor sovražnika. Izgube sovražnika so zelo težke.

Bilanca bitke pri Somme.

Berlin, 26. septembra. (K. u.) »Vossische Ztg.« piše: Sovražno časopisje izkuša napraviti vtis, da niso strašne izgube Angležev in Francozov pri njih veliki ofenzivi zastoji. Angleški in francoski listi so se posebno bahali, ko se je pričela ofenziva, koliko zemlje so si osvojili. Dejanski uspeh je pa bil:

Nemci so osvojili in zasedli v Belgiji 29.000, na Francoskem pa 21.000 stirijskih kilometrov; skupaj torej 50.000 stirijskih kilometrov. Angleži in Francozi so od te zemlje dozdaj zopet pridobili 0.30 odstotke; a celo po zelo previdnih cenitvah so izgubili Angleži v treh mesecih do 15. septembra 1916 350.000 mož. Sporazum je izgubil torej, če prištejemo še izgube Francozov, do pol milijona mož: gotovo visoka cena. Če bo šlo tako dalje, bodo morali žrtvovati nad en in pol milijona ljudi, da bodo zopet osvojili eno stotino osvojenega ozemlja.

Nova bitka v Pikardiji.

Bitka v Pikardiji je iznova izbruhnila. Francozi in Angleži so streljali štiri dni s topovi; nato so severno od Somme napadli, da bi nemški del bojne črte med potokom Ancre in Somme v treh smereh poplivali: na njih desnem krilu ob Somme proti vzhodu, središčem med Bouchavesnes in Flers proti severovzhodu in na levem krilu pri Thiepval proti severu. Napad Angležev se je tam izjalovil izvenemski naprejštrlečega kota pri Thiepvalu in Courcellette pri Boucourt l' Abbaye popolnoma, kakor tudi pri Somme. Le središču se je posrečilo, da je na 20 km široki bojni črti pred najsrednejšo zravnano postojanko skozi vasi Morval-Les Boef-Guedecourt in pri Rancourt naše potisnilo nekoliko nazaj. A kljub nastopu največjih množic in blaga se sovražniku ni posrečilo, da bi bil izpremenil strateški položaj, še manj se mu je posrečilo, da bi bil prebil. Angleži niso prišli s svojim naskokom, ki jih je stal neprimerno veliko žrtev, čez vasi Flers, Martinpuich in Courcellette, katere so bili Nemci že prej izpraznili; tudi Francozi niso mogli doseči drugega, kot da se je v središču nekoliko umaknila zahodna obrambna črta.

Letalni poročni Wintgens padel.

Minden, 27. septembra. (K. u.) »Mindener Ztg.« poroča: V boju proti znatni sovražni premoči je padel letalni poročnik Wintgens. Naročeno mu je bilo, naj s svojim prijateljem Hoehndorffom med neko težavno nalogo štiti neko nemško skupino. Na Wintgensovo željo ga bodo pokopali v sovražno zemljo, kjer je padel junaške smrti.

Francoški 52 cm top.

»Matin« poroča, da so Francozi zgradili 52 cm top. O podrobnostih tega velikanja ni nič znanega, le sliko kroglice so objavili; kroglica je tako velika, da bi lahko bival v njej odrasel mož.

Asquith nevarno bolan.

Asquith je vsled žalosti radi smrti svojega najstarejšega sina nevarno obolel. Zdravniki mu svetujejo, naj za dalje časa miruje.

Izgube Angležev.

London, 25. septembra. (K. u.) Seznam izgub 23. in 25. septembra obsegata imena 304 častnikov (84 jih je padlo) in 4300 mož, oziroma 439 častnikov (92 jih je padlo) in 4950 mož.

Zvišanje službene starosti v Angliji.

Manchester, 26. septembra. »Manchester Guardian« javlja iz Londona: Najbrže se bo vojaška službena starost povišala na 45 ali pa na 48 let.

Na morju.

Podmorska vojna.

Amsterdam, 27. septembra. Nizozemski parnik »Commewijne« je v Ymuidenu izkrcal dvanaajstero mož posadke britanskega parnika »Cynthia Nr. 366«, katerega je potopil nemški podmorski čoln. Kapitan vlačilnega parnika je pripovedoval dopisniku »Allg. Handelsblada«, da mu je bil izjavil poveljnik podmorskega čolna, da je v zadnjih 24 urah potopil 22 ladij. Posadke, 120 mož, je izročil nekemu parniku, ki je plul v Westhertlepool.

12 ribiškij ladij potopljenih.

London, 28. septembra. »Lloyd« javlja: Potopljenih je 12 ribiškij ladij; potopljen je bil dalje angleški parnik »Pearl«; francoska jadrnica »Marie« je trčila v neki parnik in se potopila.

Parnik »Dromven« potopljen.

London, 28. septembra. (Kor. urad.) »Lloyd« poroča: Parnik »Dromven« je potopljen.

Nizozemci prekinjajo plovno službo z Londonom.

Rotterdam, 28. septembra. (Kor. ur.) Več paroplovnih družb, katerih parniki vozijo v London, je postalo previdnih, ker je bilo več parnikov med vožnjo v Zeebrügge potopljenih. Parnik proge Battavia še danes ni odpeljal; tudi Harwich-proga je ustavila službo v London.

V New Yorku slavlja 250.000 delavcev.

New York, 27. septembra. (K. u.) Če tudi je za danes napovedana simpatijska stavka, se le malo upa, da se bo tudi res pričela. Veliko strokovnih društev je odklonilo poziv na stavko. Voditelji strokovnih društev izjavljajo, da se je odzvalo 250 tisoč mož pozivu, naj stavkajo.

Ameriški veleposlanik Gerard v Kodanju.

Kodanj, 28. septembra. (Kor. urad.) Ameriški veleposlanik v Londonu Gerard je prišel sinoči s svojo ženo sem. Spremljal ga je tudi Swope, urednik lista »New York World«. Veleposlanik je izjavil zastopnikom lista »Politiken«, da se bo podal najbrže za nekaj dni v Stockholm, kjer bo obiskal ameriškega poslanika Norrisona. V Skandinavijo potuje na oddih. Swope je o svojih vtisih v Nemčiji izjavil: Položaj v Nemčiji se strne lahko v sledeče besede: Na mir upajo, a ne pričakujejo ga v bližnji bodočnosti. Prepričani so, da bodo lahko toliko časa vzdržali, dokler ne bo prišlo samoposebi do miru. »Prebiti«, to je geslo Nemcev. S svojo ženo sem prepotoval Nemčijo in se v vračam prepojen vsega, kar sem videl.

Vojaški pozdravi.

Mnogo srčnih pozdravov pošiljajo domovini z bojišča: Lekše Alojz, četov.; Tomšič Anton, korp.; Mala Račna; Janez Hrovat, Veliki Podlog; Zari Franc, Velko Mraševo; Starovašnik Ferdinand, Dobriše pri Zalcu; Pircl Tomaž, Schalken pri Kočevju; Grille Jožef, Jesovnik Alojz, Vrhe pri Celju; Rožič Vincenc, Merkuš pri Radovljici; Grahek Jožef, Kočevje pri Črnomlju; Davtovič Tomo, Bihač, Bosna; Kavka Matija, Ihan; Kutmar Ignac, Pungert pri St. Vidu; Šmuc Alojz, Škofjan pri Turjaku; Babič Ivan, Dragatuš pri Črnomlju; Pivk Miha, Zgornje Bitnje; Tomšič Franc, Tacen pod Smarno goro; Čeh Josip, Dobrnj; Setina Fr., Tacen pod Smarno goro; Božič Fr., Bfod pri Rudolfovcu; Golobč Martin, Vinjivrh pri Kostanjevici; Ferkulj Jernej, Sela pri Žužemberku; Tekavčič Alojz, Binje; Sinković Janez, Ambrus; Stine Ivan, podl.; Hrib pri Koprivniku; Glinšek Janez, korp.; St. Jurij pri Grosupljem; Znidarsič Janz, Kompolje-Dobrepolje; Bešter Janez, Selce pri Kranju; Cesar Fr. I., Prečna, Dolenjsko; Cesar Fr., Podlog-Brežice; Zaman Fr., Smarjeta-Krško; Urunkar Anton, Lukovica pri Kamniku; Florin Alojz, Nevle pri Kamniku; Rone Fr., Grosuplje; Pravst Andrej, podl.; Stražišče pri Kranju; Bitenc Janez, Senčur pri Kranju; Zadel Martin, Fočberg, Stajer.; Bernik Lud., Škofja Loka; Perko Anton, Vel. Globoko; Lavtižar Ivan, Beljak; Florjancič Anton, Plomin-Istra; Bezjak Viktor, Kastav, Istra; Škofljanec Jožef, Jesenice-Krško. — Slovenski fantje pri oddelku strojnih pušk pošiljamo vsem Slovincem in Slovincem, prijateljem in znanecem v dragi domovini prirčne pozdrave: Jakob Petkovšek, Vrhnik; Leopold Megušar, Ljubljana; Rudolf Gajšek, Zuzem; Albert Pohar, Radeče; Franc Dragan, Dolenjsko; Anton Lisac, Črnomelj; četovodja Jožef Zemljčič iz Radgone. — Najsrdnejše pozdrave pošiljajo slovenski sapperji: Matija Ulaga, Planina-Loka; Anton Koščak, Mirna-Dol.; Ivan Moeč od Trsta; Ivan Bogataj; Vincenc Vinček; Ivan Bavec; Anton Javoršek; Franc Peršič; Ivan Dodič; Fr. Simšič; Franc Zakrajšek in tovariši. — Slovenski topničarji pošiljajo najlepše pozdrave vsem Slovincem in Slovincem, posebno pa branilcem našega Jepega Jadrana: Desetnik Ivan Pils, Jožef Jelenc, Peter Novak, Franc Lončar, Franc Polensak, Ivan Zajc, Jožef Solar, Mirko Kovačič, Franc Mozel, Mihael Osval, Avgust Keršič, Franc Rozman, Ivan Poljanšek, Anton Mavrič, predmoister Anton Jančič. — Najsrdnejše pozdrave vsem znanecem in prijateljem pošiljajo slovenski okopniki: Ciril Suban, Sturije, Albert Batič, Ajdovščina, Karl Lašič, Gorica, Jože Gabrijelečič, Ložice, Franc Škvarča, Garčarevec pri Rakoku. — Zvesta slovenska železniška straža pošilja vsem Slovincem in Slovincem, posebno pa slovenskim Orlom prirčne pozdrave; naš vdapi pozdrav tudi prečastiti duhovščini: Četovodja Andrej Kašca, Al. Prinčič, Anton Fiktak, Lor. Furlan, Miha Mavrič, Blaž Bernik, Franc Macur, Alojz Drobnik, Peter Lipovšek, desetnik Fr. Tomazič, podl. Karel Wengles in tov. — Iskrene pozdrave vsem znanecem pošiljajo ljubljanski fantje: Deset. Pavel Kavšek, Ivan Škrjanec, Alojz Kljančar, Franc Vrhunc, Fr. Kern, Fr. Kavčič, Viktor Jork. — Kranjski strelci pošiljamo svojim staršem, sorodnikom in sploh vsem Slovincem in Slovincem v beli Ljubljani prirčne pozdrave: Četovodji Helne V. in Eiletz L., desetniki: Pirc Karl, Poženel Al., Poderžaj Fr., Lindič C., Škarabot E., Klančiček A., vsi iz Ljubljane. — Vesele pozdrave pošiljajo slovenski fantje in moške domobranskega polka: Ciril Mask, Anton Mask, Cijan Franc, Veto, Ječa, Pavel Silič, Bilje, Filip Ferletič in Alojz Ferletič iz Mirna pri Gorici, Beltram Bertnon, Prelac Anton, Alojz Lukman, Rudolf, Silič Anton, Dragotin Lestan, Petecjan Alojz, Franc Tomšič. — Slovenski fantje in moške pošiljajo vsem bralcem »Slovenca« najsrdnejše pozdrave: Narednik Anton Plesko iz Ljubljane, četovodja Franc Rozman z Jesenice-Gorenj.; deset. Ivan Hribar, Sv. Križ pri Kost.; pionirji: Jakob Jereš, Stara Vrhnika, Janez Dežman, Ribno pri Bledu, Franc Camernik, Dobrova, Karl Kuneč, Radeče pri Zid. m., Alojz Zerovnik, Vič, Ivan Rangus, Ivan Kern. — Pozdrave pošiljajo slovenski strelci: Četov. Helne V., deset. Kavšek P., Lindič C., Orel Rihard, Podražaj Fr., int. Prime J., Kotlan J. — Vse znanke in prijatelje in poštene

slovenska dekleta pozdravljata prostovoljna strelca: Mirko Škerlavaj, Opéine, Ivan Gombac, Podgrad. — Slovincem in Slovincem v domovini, posebno pa bratom in abojšču pošiljajo srčne pozdrave: Ivan Bucar, Martin Kvar, Karl Stanc in Jožef Slak. — Mnogo pozdravov vsem prijateljem in znanecem in vsem slovenskim dekletom pošiljajo: Desetnik Kusar Matevž, Dobrova, Muderli Josip, Ročinj, Vreča Martin, Ručmanč-Staj., Legat Valentin, Smokuč, Prek Lovrenc, Koprivnik, Pavelec Ivan, Zemica-Staj., Jelih Ivan, Zelezna Kaplja-Kor., Kraševac Jožef, Magdalena Sp., četovod. Turker Nikolaj, Podbrdo. — Slovenski invalidi in ranjenci pošiljajo prirčne pozdrave vsem rojakom v domovini: Stanko Matevž, Kokrica, Ignac Košir iz Trilča, Franc Bizjak iz Zirovnice, Anton Miklavčič, Srednje Brdo, Peter Kopač iz Vaš pri Medvodah, Janez Mlakar iz Roval, Smolej Jožef z Jesenice, Franc Rot iz Boyca, Peter Brance, Volšperg, Franc Puštonik, Ljubljana; Franc Stojnišek, Sp. Staj., Ivan Drašumerič, Belčivrh, Sedevčič Franc, Bate, deset. Benič Staj., Alojz Petelin, Tomaj, Alojz Počkaj Slape, Kos Gregorij, Stajersko, Jožef Hribar od Celovca, Jožef Kepa, Smartno pri Litlji, Kos Fran, Gabrijle, Stajer. — Srčne pozdrave pošiljajo svojim ženam, materam, bratom, sestram, vsem sorodnikom in prijateljem Ivan Bradeško iz Setnika-Polih gradec in tovariši. — Vsem slovenskim fantom in možem, ženam in dekletom pošiljajo ljubeče pozdrave slovenski topničarji: Vekoslav Klavs, Zamostec, Gregorič Fr., Kobarič, Udovičič A., Centa F., Metlika, Erzetič Ivan, poddesetnik Jeriha, Šivko Jakob in tovariši. — Sorodnikom, znanecem, prijateljem in vsem čitateljem »Slovenca« pošiljajo srčne pozdrave: Franc Lukša, Prosek, Jožef Černotič iz Černic pri Gorici; Peter Turčik iz Mirna pri Gor., Ludvik Semrov iz Sežane. — Iskrene pozdrave vsem poštenim ženam in dekletom — nepoštenim naše zaničevanje — pošiljajo Jakob Pavlič, sapper, in tovariši. — Domoljubne pozdrave pošilja rač. podl. Franc Lah.

Pogrešane družine s Primorskega.

Častni. namestnik Josip Rusjan iz Renč, pri pešpolku št. 97, 5. stot., proš svojo ženo, oziroma nje starše, da mu naznaniho njih sedanjí naslov. — Anton Dmrovec iz Plavj na Goriskem, sedaj železničar na Jesenicah, Gorenja Sava št. 11, išče svojo družino. Ob izbruhu vojne so mu zeno Katarino in štiri otroke: Marijo, Alojza, Emilijo in Antona ter tase Katarino Mavrič zajeli Labi in jih odpeljali v Italijo. Nahajajo se baje v Turinu, via Cimarosa št. 30, pa se ne ve gotovo. Nujno želi od svojih katerega poročila, ker zelo težko mu je po njih. — Podpisani vljudno prosí, da bi mu se javilo, če kdo zna za njegove starše (očeta in mater) Anton in Alojzja Močilnik iz Škrljevega št. 13, Zupanstvo: Kožbana iz Brd pri Gorici, ker se mu niso več javili, odkar je vojna z Lahom. Pojasnila prosí: Franc Močilnik, k. u. k. I. R. 97, 4. Feldkomp. — Ida Gabrijelečič iz Solkana, sedaj Mannersdorf an der March, Ziegelei, N. O., išče družino Lutman iz Vogerskega št. 88. — Katarina Kancler iz Solkana, sedaj Mannersdorf a. d. March, Ziegelei, N. O., išče svojega brata Ivana Kancler, bivajoč na Proseku, Zagonik št. 31, sedaj neznan kje; kdor ve kaj, prosim naj mi sporoči. — Podpisani bi rad zvedel za svojega brata, Mihaela Prinčič, poročen, star 39 let; pred vojsko z Italijo je služil kot železničar na progi St. Peter-Beka, in pa svojo sestro Alojzijo Prinčič, poročeno v Trstu via Scala Santa; od začetka italijanske vojske ne vem nič o njih; če je kateremu kaj znano o tih, se vljudno prosí, naznaniti na naslov: Prinčič Joh., Feldbach, Bar. 173, bei Graz. — Zabar Stefan, kmet, Levpa-Senica, p. Cepovan itd. iščem svoji hčeri: Marija, omož. Konjedic in Zabar Neža. Pred vojno sta bili v Gorenji vasi onkraj Kanala. Po vojni ni nobenega glasu več o njiju. — Kje se nahaja Marija Vrečič, Jožefova, Renče 223? Sporoči naj se: Val. Pipan, župnik, Vižmarje p. St. Vid nad Ljubljano. — Kje se nahaja družina Anton Turel-ova iz Renč? Sporoči naj se: Franciška Vodopivec, Zablaj vas št. 85 pri Novem mestu. — Andreja Beč se nahaja kot begunka v Marchegg št. 143, N. O. — Peršolja Miha, Watzendorf št. 12, Markt bei Wien, išče svojo ženo in tri otroke, doma iz Podsaince 29 pri Gorici. — Kje se nahaja Katarina Bensa, moja mati, in brata Jožef in Ernest ter sestra Katarina, doma iz Sempasa št. 187 na Gorškem; pobegnili so sredi meseca avgusta od doma. Podpisani služim pri 17. pp., 14. stot., sedaj v bolnišnici na Dunaju. Naslov: Bensa Anton, k. u. k. Reserve-Spital Nr. 12, Fehelstr. 42, Zimmer Nr. 18, XIV. Bezirk, Wien. — Iščem svojega brata Franca Sovdat, iz Poljubna pri Tolminu, za katerega se ne ve že osemnajst mesecev; če kdo kaj ve o njem, se lepo prosí, naj sporoči družini Sovdat v Poljubin št. 55.

Dnevne novice.

+ Novi kardinali. Lugano, 27. sept. (K. u.) »Stampa« poroča: majordomus sv. očetja msgr. Ranuzzi de Bianchi, genovski nadškof Gavotti in prelat kurije msgr. Sili so že obveščeni, da bodo v bodočem konzistoriju imenovani za kardinale.

+ Novi papežev nuncij bo prišel na Dunaj koncem oktobra.

+ Duhovniške vesti s Koroškega. Za dekana dekanije St. Andraž v Labudski dolini je imenovan vlč. g. p. Rajmund Kucharz iz reda očetov benediktincev, samostanski župnik v St. Pavlu; za kn. šk. duhovna svetnika sta imenovana vlč. gg. p. Rupert Kummer iz reda oo. benedikt. in p. Benedikt Schluder iz reda oo. benediktincev v St. Pavlu. Za drugega dekanij-skega svetnika tinske dekanije je bil izvoljen vlč. g. dr. Jan. Arnejc, župnik v Zreču. Nastavljeni so vlč. gg.: Albert Müller kot provizor v Rojaj; Ign. Muri, mestni kaplan v Pliberku, kot upravitelj v Ločah; Mat. Vornik, kaplan pri D. M. na jezeru, kot provizor na Brdu; Šimen Kotnik, kaplan v Guštanju, kot namestni katehet v Velikovecu; Jakob Kalan, provizor v Gorenčah, kot upravitelj na Rudi; Jož. Dobrovec, župnik v Crni, kot soprovizor v Javorju. Prestavljeni so vlč. gg.: P. Juvencel Pichler, kaplan pri D. M. na jezeru,

v Tinje; Jožef Dobernik iz Pliberka v Škocijan; Lojze Rindfleisch iz Poreč v Solkovo.

+ Odlikovanja pri 3. saperskem bataljonu. Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: narednik Lizzi Andrej, četovodja Ferfila Anton, desetnik Velikanja Franc, sapperji: Kuralt Anton, Lešnik Iv., Simčič Iv., Serša Franc, Zadnik Josip, Šavnik Ivan, Jumi Mihael, Bizjak Kajetan, Korenčan Franc, Sušman Franc, Čok Rok, Barut Iv., Kralj Anton, Opara Josip, Fontanot Josip, Bertot Anton, Tyller Josip in Schäfer Jos.

— Ukaz c. kr. deželnega predsednika na Kranjskem o določitvi najvišjih cen za suhe češnje in čežano. Pri nadrobni prodaji trpežnega blaga tuzemske provenijence, ki je napravljeno iz češelj, se v okoliš mestne občine Ljubljana do preklica naslednje cene ne smejo preseči: 1. za en kilogram dobro posušenih, neokajenih in trpežnih suhih češelj, in sicer: a) 105 kosno in boljše blago 1 K 58 vin., b) 106/130-kosno blago 1 K 54 vin., c) nad 130kosno blago 1 K 50 vin., d) slabejše blago (izbi-rek) 1 K 10 vin. 2. Za en kilogram čežane (povidl), in sicer za dobro prekuhanu, ne-ozgano, iz svežih češelj napravljeno blago brez peškov 1 K 72 vin. Za občine na deželi naj določijo politična okrajna obla-siva najvišje cene za nadrobno prodajo suhih češelj ter za čežano. Te najvišje cene ne smejo preseči v § 1. tega ukaza za ob-čino določenih cen. Za nadrobno prodajo v zmislu §§ 1. in 2. se umeva prodaja po-rabnikom v množinah pod enim meterskim stotom. Določene cene se tudi sicer pri vseh drugih nakupih suhih češelj in iz češelj napravljene trpežnega blaga ne smejo preseči. Prestopki tega ukaza se kaznujejo.

Prehod od poletnega časa k srednje-evropejskemu času v železniškem prometu. Mesto s 1. majem 1916 uvedenega poletnega časa se bo v noči od 30. septembra na 1. oktobra t. l. zopet vpeljal srednje-evropejski čas; čas se spremeni na ta na-čin, da se ob 1. uri opnoči (poletni čas) po-makne ura za eno uro nazaj na »12«. Vsled te pomaknitve od 1. ure na 12. uro nazaj, nastane v imenovani noči dvojna ura. Ure-ditev prometa osebnih vlakov se uredi v tej noči tako, da tisti vlaki, ki odhajajo z izhodnih postaj pozno ponoči dne 30. sep-tembra, odhajajo po posebnem, za to dolo-čenem redu pozneje do one postaje, kjer nastane sprememba časa. Odhod takih vla-kov se naznani potom napisov pri blagaj-nah tozadevnih kolodvorov. Ostali vlaki bodo odhajali z izhodnih postaj kakor na-vadno, samo na onem kolodvoru, kjer na-stopi sprememba časa, bodo dalj časa sta-li. Oni vlaki, ki odhajajo s svoje izhodne postaje kakor je razvidno iz voznega reda o polnoči (12. uri) ali po polnoči, bodo od-hajali že po srednjeevropejskem času.

— Starosta lavantinske duhovščine umrl. Dne 17. septembra ob 6. uri zvečer je v Gradcu mirno v Gospodu zaspal zla-to-biserni duhovnik, vpokojeni dekan in nad-župnik vuzeški, lavantinske škofije, č. g. T o m a ž M r a z. Pokojni je bil s t a r o -sta duhovnikov lavantinske in sekovske škofije. Rojen l. 1826. pri Sv. Vidu pod Grobelnem, je bil posvečen v duhovnika l. 1853. Vstopivši v pokoj je stanoval skozi sedem let v konventu čč. usmiljenih bra-tov v Gradcu, potem si je izvolil privatno stanovanje, kjer je kot 90 letni zlatobiserni duhovnik v Gospodu previden s sv. zakra-mentni mirno oči zatislil. Dostojen pogreb je vodil vlč. g. dr. Maierhofer, župnik od sv. Andreja z asistenco dveh čč. gg. duhov-nikov. Spremljali so ga tudi drugi čč. gg. duhovniki in usmiljeni bratje z dvema la-vantinskima duhovnikoma. Bil je tudi silno delaven pisatelj. Gotovo so mnogemu sta-rejšemu duhovniku znane njegove razlage o krščanski nauku. Počivaj v miru bi-sernik!

— Imamo že tudi na Kranjskem, ne samo na Koroškem, namreč varnostne od-redbe zoper posurovanje mladine. C. kr. okrajni šolski svet v Krškem je potom okrajnega glavarstva po celem okraju raz-poslal z dne 4. sept. t. l. sledečo okrož-nico: »Z ozirom na to, da se je bati, da naša mladina posurovi, odrejam sledeče: 1. Šolarji in tudi šoli odrasli otroci morajo biti med službo božjo v cerkvi, ne smejo se potepati okrog cerkve. 2. Otroci do 14. leta se ne smejo več po 8. uri, fantje in dekleta med 14. in 17. letom ne po 9. uri zvečer pokazati iz hiše, kjer stanuj-jejo, razun ako bi imeli nujno opravilo. 3. Vsakemu, ki še ni star 16 let, se kajenje in tudi prodaja tobaka v njegove roke pre-pove. Enako je prepovedano, da bi druge odrasle osebe otrokom v tej starosti da-jale tobak ali cigarete. 4. Zlasti se tudi ne sme mladina do 17. leta obojega spola upo-rabljati ob večerih pri spravljaju prosa.« — Zupanstvom je naročeno, vsak prestop-pek takoj naznaniti. Za prestopke je dolo-čena kazen od 2—200 K. — Vsa čast c. kr. okrajnemu šolskemu svetu in gla-varstvu v Krškem oziroma g. predsedniku tamkaj za take res potrebne in času pri-merne odredbe! Dolžnost občinstva pa je, skrbeti, da se bodo odredbe v celem ob-segu tudi vestno izpolnjevale.

— **Odlikovan** je bil pretečeni mesec na severnem bojišču gospod Jakob Gospodarič, nekdanji bivši učitelj v Mokronogu, sedaj rez. desetnik, z bronasto in srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste zaradi njegovih prehrabrijh činov. Čestitamo vrlému junaku!

— **Sijajna verska manifestacija v Gradcu.** Dne 24. septembra 1916 se je na poziv Njega Prezvzišenosti premil. knezoškofa šekovskega Leopolda priredila prekrasna bojna procesija za zaželjeni mir k romarski cerkvi »Marijatrost« pri Gradcu. Okrog 10.000 vernega ljudstva. Pobožni verniki so goreče-srčno molili glasno sveti rožni venec in litanije. V jednatem govoru je Prezvzišeni v cerkvi povdarjal, kako je treba goreče prositi za srečno zmago in ljubi mir. Zunan cerkve je govoril č. o. Kamilo iz reda Jez. Po pontifikalni sv. maši se je vrnilo ljudstvo potolaženo nazaj. Zastopane so bile vse župnije Gradca s svojimi č. duhovnimi pastirji, mladeniške ter dekliške Marijine družbe so se vrstile za svojimi zastavami.

— **Delitev dvekronskih bankovcev.** Dunaj, 27. sept. (K. u.) Avstro-ogrška banka razpošilja sledeče obvestilo: Nobene obveznosti ni, da bi se morali polovični in četrtinski deli dvekronskih bankovcev sprejemati v splošnem plačilnem prometu; a v mnogih delih monarhije se brez vsake neprilike to izvaja in se razdeljeni bankovci lahko vedno izročijo Avstro-ogrski banki, ki polovične in četrtinske dele dvekronskih bankovcev brez vsacega odteglaja sprejme za 1 K ali za 50 vin.

— **K smrti kadeta Perdana in poročnika Kovačiča.** Ob enem s kadetom Perdonom je padel tudi strelski poročnik Alfonz Kovačič, rodom Ljubljčan, stanujoč v Spodnji Šiški, v civilu solicitor pri odvetniku dr. Rajhu v Kočevju. Zgodilo se je tako-le: Kadet Perdan in strelski poročnik Kovačič sta šla

125 možmi zasedat odkazane postojanke. Kar trešči v četo laška granata na mino, podsuje oba oficirja in nekaj mož. Med tem, ko so iste odkopavali, se razleti mina in ubije na mah Perdano, Kovačiča in 8 strelcev prostakov, rani pa 22 strelcev, med tem več nevarno.

— **Pogrešata se še 2 moža.** Kovačič, ki je začetkom vojske pristopil kot podčastnik k polku, se je radi izvanrednih vojaških zmožnosti povspel do poročnika. Zapuščča žalujočo vdovo in 7 nepreskrbljenih otrok.

— **Nesreče.** V občini Velika Dolina se zadnji čas večkrat pripete nesreče. Marija Ajster je utonila v gnojnici; Martina Črpič je na paši pobodel vol do smrti; na kvaterno nedeljo je Janez Hočevnar tresel orehe, padel z oreha in obležal mrtev; na Koritnem je vse razun hiše zgorelo Jožefu Komočar — prav tako v Novi vasi pa Jožefu Podkrajšek. Smrtni slučaj koz je bil pa samo 1 in ne 11, kakor je poročal pomotoma »Domoljub«.

— **Častno svetinjo za 40letno zvesto službovanje** je dobil nadučitelj Jož. Dobnik v Ponikvi.

— **Padel je na bovškem polju** desetnik Jožef Mandelj, doma iz Radovljice.

— **Umrli** je v Celovcu bivši ravnatelj obrtne šole vladni svetnik Viljem Hess, star 70 let.

— **Nove poštne znamke** in sicer franco in porto znamke izda tudi ravnateljstvo c. in kr. vojaške pošte v Sarajevu.

— **Padel je v bojih 7. avgusta** na goriskem mostišču kadet v rez. g. ing. Viktor Starovašnik, c. kr. gozdni komisar v Šibeniku.

— **Vlomi v Spodnjih Pirničah.** Dne 23. septembra t. l. se je izvršilo po neznanih storilcih več vlomov, in sicer na enak način, da je tat z lesenim drogom prizdignil okvir okna ter se utihotapil v stanovanje, in med drugim iskal le po denarju. Tako je odnesel tat gostaču Janezu Češnovarju na glase ime se glasečo hranilno knjižnico, glasečo se na 200 K, 4 svilnate in 5 navadnih rut, 2 kg sladkorja, 24 K gotovine in še več drugih reči; Mihaelu Oblak 1 par moških in 1 par ženskih čevljev in 1 hleb kruha, Mariji Stare 1 lonec in eno skledo. Tudi v Vikerčah so poizkušali na dveh krajih vlom, a so bili prepodeni. Sled storilcev je peljal proti Smedniku, ker se je našla kri M. Oblaku izmaknjenih in na tem potu zaklanih kur. Orožniki pridno zasledujejo storilce.

— **Poročil se je** g. Fran Cilensek, učitelj v Križevcih, z gđ. Lojzko Rošovo iz Hrastnika.

— **Potres** so 18. t. m. čutili v Globokem na Spodnjem Štajerskem.

— **Važne določbe za invalidne podčastnike in vojske.** Vojno ministrvo je izdalo odlok, s katerim nalaga poklicanim činiteljem, da natančno pouče vse podčastnike, ki so postali v vojni invalidni, o vseh njihovih pravicah. Tako so na primer mnogi podčastniki mnenja, da kot invalidi ne morejo ostati v vojaški službi in da nimajo pravice do certifikata za nameščenje v civilni službi. Temu pa ni tako, in vse prizade

nete podčastnike je pozvati, da čimprej vložijo prošnjo za certifikat. — Drugi odlok vojnega ministrstva se tiče invalidnega moštva. Zvedelo se je namreč, da se nekateri invalidni vojaki odpusčajo brez dopolnilnega zdravljenja in izšolanja, da so sami izjavili, da jih njihova poškodba ne bo ovirala v izvrševanju njihovega civilnega poklica ali dela. Vojno ministrstvo pa določa, da se noben invalid pod nobenim pogojem ne sme odpustiti brez dopolnilnega zdravljenja in izšolanja, če je le zdravnik mnenja, da bi se dalo invalidovo stanje s posledobnim zdravljenjem izboljšati. Šele potem je izvesti superarbitracijo.

— **Padel je na doberdobski planoti** poštni komisar iz Celovca nadporočnik v rez. E. Nedwed, drugi sin prof. E. Nedweda v Gradcu.

— **Pivo v Prahi** velja: vrček navadnega piva 48 vinarjev, vrček plzenskega piva 64 vinarjev.

— **Trgatev na Tridentinskem prostu.** Mestni magistrat v Tridentu naznanja, da je pokrita armadna potreba in je sedaj trgatv v mestnem okraju prosta.

Primorske novice.

— **P. Aleksander Vavpotič, vikar frančiškanskega samostana v Gorici, mrtev.** Potrjuje se vest, da je bil P. Aleksander Vavpotič od verolomnega sovražnika ustreljen in na samostanskem vrtu pokopan dne 9. avgusta t. l. Naj v miru počiva ta druga žrtev goriskega samostana in do smrti zvesti varih Marijinega svetišča. — Kakor se je zvedelo, je Marijina prelepa cerkva še v dobrem stanu in zaprta. — Grobišče francoskih kraljev je zazidano. — Samostan je deloma porušen. — Bogata biblioteka je razmetana, mnogo knjig pokradenih. — Cerkvena obleka in posode, kolikor jih je še bilo, so shranjene v stolnici.

— **Slovensko-hrvatsko sirotišče »Marija Pomagaj« na Dunaju, l. Vorlaufstraš** št. 4, okrbuje sedaj 66 sirot: 60 Slovencev in 6 Hrvatov. Za učiteljico je imenovana bivša učiteljica v »Šolskem Domu« v Gorici, gospica Pavla Makuc, ki že poučuje. Verouk okrbuje dr. Fr. Knaps, ki je obenem imenovan za dušnega pastirja vseh slovenskih beguncev na Dunaju ter za delegata odbora za južne begunce za okraj Oberhallabrunn, kjer biva 3000 Slovencev in Hrvatov.

— **Goriška slovenska gimnazija.** Opozarjamo vnovič, da bo vpisovanje v gimnazijske zaposlovalne tečaje v Trstu v ponedeljek 2. oktobra 1916 od 10. do 12. ure predpoldne v ulici S. Giorgio 3/I.

— **Gospodarska zadruga za Goriško** naznanja, da biva njen predsednik Ivan Mermolja sedaj v Tacnu pri Ljubljani. Ivan Mermolja opravlja sedaj sam uradniške posle zadruge. Prosi se torej stranke, ki imajo posla z zadrugo, da se obrnejo na naslov: Ivan Mermolja, Tacen pri Ljubljani. Posebno se opozarja one, ki imajo dobiti še plačilo za krompir, naj pošljejo svoj naslov ter navedejo težo krompirja ter datum listka od tehtnice, da se jim pošlje denar potom pošte. Listka ni treba poslati.

— **Odlikovanje.** C. in kr. nadporočnik g. Egon Stare, odvetnik v Trstu, je bil odlikovan s »signum laudis«.

— **Za učitelje iz evakuiranih krajev Istre.** Plače in pokojnine učiteljev iz evakuiranih krajev in drugih deželnih vpokojencev, določene za izplačanje pri mestni blagajni (Tesoreria Civica) v Trstu, se bodo od dne 1. oktobra t. l. naprej likvidirale in izplačale pri blagajni c. kr. glavne carinarne v Trstu, kamor naj se odposlje vse tozadevne pobotnice.

— **V Dornbergu** je umrl nagle smrti Miha Tavčar, ki je nad 40 let zvesto služboval na veleposestvu Bizjakove rodbine.

— **Zupanstvo Opatjeselo** se sedaj nahaja v Št. Vidu nad Ljubljano.

— **Zupanstvo v Nabrežini** se nahaja sedaj v Sežani.

— **Begunci z Nabrežine in Gorjanskega.** »L' Eco« poroča, da je te dni dospelo v begunsko taborišče v Wagni precejšnje število beguncev z Nabrežine in Gorjanskega. Deloma so jih nastanili po tamkajšnjih barakah, večinoma pa jih pošljejo v Bruck ob Litvi in Steinklamm.

— **Padel je na italijanskem bojišču** Franc Ipavec iz Ročinja na Goriskem.

— **Naši begunci v Ljubnu.** »L' Eco« poroča, da je deželni glavar goriski mosgr. Faidutti 20. septembra obiskal goriske begunce v Ljubnu in okolici: Dunavitzu, Judendorfu, Hinterbergu itd. Vsega je ondi približno 100 slovenskih in nad 50 italijanskih beguncev. Večina njih je našla kak zasluzek. 20 otrok hodi v tamošnje šole; večina je potrebna obuvala. Okrajni glavar baron pl. Pfusterschmied, dekan msgr. Stradner in župnik Schweizer vneto skrbje za begunce. Posebno pa je zanje na delu vojaški kurat č. g. Anton Mrevle, bivši kooperator v Solkanu. V kratkem jih bo moral zapustiti, ker je poklican drugam, in njegovo mesto bo zavzel č. g. Godnič, kooperator iz Ravnice pri Solkanu.

— **Umrli** je dne 9. julija v ruskem ujetništvu Avguštin Strnad, rojen v Komnu na Goriskem.

— **Policijska ura v Trstu in okolici.** Policijska ura za zapiranje vseh gostiln, točilnic in kavaren v območju neposrednega mesta tržaškega je 8. ura zvečer. Ta določba nima veljave za one gostilne, v katerih so častniški obedi (Offiziersmessen). Za ožje mestno območje ostane še nadalje dosedaj določena policijska ura zapiranja, t. j. 10. ura.

Ljubljanske novice.

— **Ij Dnevi darovanja.** Lokalni odbor je imel včeraj zvečer na mestnem magistratu sejo. Sklenilo se je prostovoljne prispevke in pa priglasitve za pristop k društvu za c. kr. vojaški vdovski in sirotinski zaklad pobirati ravno tako po hišah kot pri »Tednu Rdečega križa«. Podrobno delo bo zopet v rokah srednješolske mladine. Mesto je razdeljeno v istih pet okrožij kot pri »Tednu Rdečega križa«. Dijaki bodo v sredo dne 4. oktobra raznašali nabiralne pole krog gospodarjev in oklice za priglasitve krog strank po hišah in pridejo v soboto dne 7. oktobra t. l., ki je v ta namen pouka prosta, zopet po oboje na dom. Vse tiskovine so že gotove. Lokalni odbor apelira na ljubljansko občinstvo in pričakuje z ozirom na velepatriotičen namen krepkega odziva. Dijaki bodo imeli pri nabiranju poverilne izkaznice.

— **Ij Vojaški koncert.** V nedeljo, dne 1. oktobra, z začetkom ob osmih bo v veliki dvorani hotela »Union« pred pogrnjenimi mizami koncertirala vojaška godba. Pristop h koncertu ima vsakdo, vstopnina znaša 1 krono. Prebitek se kot prispevek k njegovim prejemkom odkaže odboru za prireditve »darovnih dni« v Ljubljani. V očigled temu dobrodelnemu namenu kakor tudi spričo dejstva, da je Ljubljana že nekaj mesecev morala pogrešati glasbene večerne zabave, se je pač nadejati prav mnogobrojnega poseta. Dasi tega večera ne priredi zgornaj označeni odbor, je koncert vendarle z družabnimi prireditvami dne 4. oktobra začenjajoč se »darovnih dni« v zvezi, ker zasleduje iste patrijotske svrhe in odvarja za tiste dni nameravane dobrodelne prireditve. Izrečno bodi pripomnjeno, da se pri tej prireditvi ne bodo v nakup ponujali ne znaki, ne cvetlice, niti ne drugi za prodajo ob »darovnih dneh« določeni predmeti. Pač pa se bodo z zahvalo prejemala »preplačila« z ozirom na plemeniti namen. Kdor bi rad prispeval k donosu te posebne prireditve, pa se koncerta ne bo mogel udeležiti, blagovoli svoj koncertu omenjeni znesek oddati na etapnem postajnem poveljstvu (Bavarski dvor).

— **Ij Utesnitev točenja piva.** Na podlagi § 1. min. naredbe z dne 8. septembra 1916, drž. zak. št. 299, se določa čas za točenje piva v gostilnah, točilnicah in vseh zavodih, kjer se pivo toči, in sicer: ob delavnih dneh od 7. do 10. ure zvečer in ob nedeljah in praznikih od 5. ure popoldne do 11. ure zvečer. Prestopki se kaznujejo pri politični oblasti z denarno globo do 5000 K ali z zaporom do šest mesecev. Odzame se tudi lahko koncesija. Predstoječe določbe stopijo takoj v veljavo.

— **Ij Karte za mast.** S 1. oktobrom t. l. pričenši stopijo v Ljubljani vsled ukaza c. kr. dež. predsedstva z dne 18. septembra t. l., št. 27.925 (razglašene v uradnem listu dne 20. sept. t. l.), v veljavo karte za sirovo mast, za izdelke iz masti in za jedilno olje. Izdajale se bodo za dobo štirih tednov, imajo pa po šest odrezkov za vsak teden. Veljajo za osebo in so neprenosne. Množino po teži, ki se lahko nanje dobi, določa od časa do časa deželna oblast in razglašča okrajna oblast. Do preklica je za osebo in teden določena pri sirovi masti količina 120 g, pri izdelkih iz masti in pri jedilnem olju pa količina 144 g; pri težakih pa v prvem slučaju 150 g, v drugem 180 g. Otrokom od 1—3 let gre le polovica normalne količine, otrokom pod 1 letom nič. Karte za mast imajo 24 odrezkov in sicer

po šest odrezkov za vsak teden in se bo smela za vsak teden, ki je na karti tudi označen, uveljaviti pri nakupu le količina dotičnega tedna. Karte za težake nosijo poleg občinskega pečata še črko S, karte za otroke od 1—3 let pa črko K. Kdor bo hotel karte za mast prejemati, bo moral pri komisiji podati izjavo, iz katere bo razvidno, koliko oseb v svojem gospodarstvu ne vstevši otroke pod enim letom prehranjuje, in s svojim podpisom potrditi, da v svojem gospodarstvu nima več kot 1 kg sirove masti, izdelkov iz masti in jedilnega olja za vsako v gospodarstvu preskrbovano osebo v starosti več kot treh let, in ne več kot 1/2 kg teh predmetov za vsakega otroka od 1—3 let. Golice za te izjave se bodo dobivale pri komisijah, ki bodo za prvo štiritedensko obdobje, to je za dobo od 1. do vstetega 28. oktobra t. l. poslovale v soboto dne 30. septembra od osmih zjutraj do ene popoldne v običajnih poslovalnicah.

— **Ij Pripeljali** so danes v Ljubljano tukajnjega posestnika in trgovca z zeljem Avgusta Stresena iz Ljubnega na Gornjem Štajerskem. Pogreb se vrši jutri v petek ob 5. uri popoldne iz mrtvašnice Sv. Kristofa k Sv. Križu. Pokojni je bil vsepovsod priljubljen in zvest naš somišljenik. Blag mu spomin!

— **Ij Krompirjeve nakaznice za IV. okraj.** Pri zadnji oddaji krompirjevih nakaznic se je pri IV. krušni komisiji zagrešila neljuba pomota, vsled katere so dobili nekateri po eno izkaznico več, drugi nekaj manj, tretji pa so končno ostali brez krompirjevih nakaznic. Pogrešek je mogoče popraviti le, če se anulira za IV. okraj nakaznice in se dajo nove. Jutri dobi tudi dejansko IV. okraj nove nakaznice, in sicer zelenkaste in oranžne. Prve so numerirane in služijo za legitimacijo. — V drugih okrajih ostanejo v veljavi pred 14 dnevi izdane nakaznice.

— **Ij Umrli** je včeraj nadrevident c. kr. drž. železnice v pok. g. Kobler, star 78 let. Pokojni je bil tast g. deželnosodnega svetnika g. Bulovca.

— **Ij Umrli** je nedavno v vojaški bolnišnici v Ljubljani za ranami, dobljenimi na italijanskem bojišču, kapitan obrežne plovilbe Baldo Škrabalo iz Pijavičina na Pelješcu.

— **Ij Vojnopravno** je zaseženo premoženje nekega Drassala, rodom iz Ljubljane.

— **Ij Pozor!** Jutri, v petek, se bodo dobile pri vseh komisijah krušne in sladkorne karte, v soboto pa prvič karte za mast, o katerih pove več posebna notica.

Trgovski sotrudnik

(ali poslovodja), kateri je več samostojno voditi manufakturno trgovino se sprejme takoj.

Cenjene ponudbe pod prva moč 2915 na upravništvo Slovenca.

Dve knjigoveški delavki

dobro izveščani v svoji stroki, se sprejmeta takoj proti dobri plači in s popolno preskrbo pri knjigovoznici Ivan Novak, Pazin (Istra).

Iščejo se za žago blizu Sarajeva (Bosna)

Štirje žagarji

Vsi uslužbeni pri žagi so Slovenci. Natančnejša obvestila daja Pijana Ozren v Srednjem pri Sarajevu. 2214

2deklici

se sprejmeta še na hrano in stanovanje. Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod št. 2234.

Potrni neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš iskrenoljubljeni soprog, odnosno oče, sin, brat, stric in zet, gospod

Franc Perdan

c. kr. praperšček

dne 14. septembra 1916 pri vasi Gorjansko pri Tržišču, zadet od granate verolomnega sovražnika, padel častno smrti za vroče ljubljeno domovino.

Pokopan je bil na licu mesta. Večen spomin junaku!

Metlika, dne 28. septembra 1916.

Žalujoča soproga Regina Perdan s sinčkom, starši in vsi ostali sorodniki.

Išče se učiteljica,

katera bi podučevala v laškem jeziku dva dečka.
Ponudbe
2269

A. Kajfež, Kočevje.

Pisalni stroj

se prod. Gradlišče štev. 15,
proo nadsir., levo. 2254

Naša dolgoletna, zvesta uradnica, gospodična

Marija Treppel

je dne 27. septembra po kratki bolezni preminula.

Pogreb se vrši v petek dne 29. septembra 1916 ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice v deželni bolnici na pokopališče k Sv. Križu.

V LJUBLJANI, 28. septembra 1916.

Za pisovarno Güss: Sifar.

Razglas.

Vsled silno naraslega vojaškega konsuma bo mogoče vzdržati elektrarniški obrat tekom zime le tedaj, če se privatna poraba električnega toka v večernih urah omeji na neobhodno potrebno razsvetljavo.

Za sedaj prepoveduje mestni magistrat od 1. oktobra 1916 dalje vsako uporabo električnih motorjev in drugih električnih aparatov od nastopa mraka do 12.8. ure zvečer.

Dalje se v gori navedenem času prepoveduje vsaka električna reklamna razsvetljava, zlasti pred izložbenimi okni in v njih. Dovoljuje se za razsvetljavo velikih izložb največ 50 sveč, za male izložbe pa 25 sveč. V prodajalnah, pisarnah in drugih prostorih, ki rabijo razsvetljavo samo v tem večernem času, se sme rabiti električna luč le kolikor je neobhodno potrebna.

Ednako velja v večernih urah tudi za vse druge odjemalce mestne elektrarne.

Brez izjeme se odpove nadaljna dodaja električnega toka vsakemu, ki bi se tem odredbam ne pokoril.

Mestni magistrat Ljubljanski,

dne 25. septembra 1916.

Zupan:

Dr. Ivan Tavčar.

?

?

Otvoritev trgovine!

Dovoljujem si uljudno naznaniti slavnemu občinstvu, da bom otvoril v ponedeljek, 2. oktobra na Sv. Petra cesti št. 28, v Rohrmann-ovi hiši

špeciialno trgovino mila

pralnih in čistilnih potrebščin na drobno in debelo, ter se priporočam za cenjeno naklonjenost. — V zalogi bom imel vse vrste pralnega in toaletnega mila ter sploh vse, kar spada v to stroko, ter bom vsled brezdovmno najboljših trgovskih zvez lahko ustregel vsaki želji. — Pričakujoč obilni obisk

bilježim z odličnim spoštovanjem

Milan Hočevár.

?

?

Na prodaj lepo posestvo z gostilno

in vso opravo vred v zelo prometnem kraju za K 32.000. Plača se lahko samo polovica in druga polovica po dogovoru na več let. Ravnotam je mnogo dobre konjske opreme, vozov vseh vrst in lesa, plohov, javorovih, orehovih, jesenovih itd. na prodaj. Ponudbe na upravnishstvo „Slovenca“ pod št. 2268.

Učenka

iz dobre hiše, za modno trgovino se sprejme takoj v Ljubljani. — Poizve se v upravi „Slovenca“ pod št. 2266.

Natakarica

išče službe. Naslov pove uprava lista pod št. 2279.

Sprejme se

šivilja-pomočnica

za stalno delo ter učenka. — Kje pove uprava lista pod 2277

Prodaj se par volov

v starosti 5 let, kupljenih pred kratkim na Štajerskem in najpripravnejših za poljsko delo. — Več se izve pri Jožetu Nemcu, št. Vid 33. nad Ljubljano.

1 Ltr dobrega olja

si lahko naredi vsak sam brez vsakega truda, če naroči pri meni en zavitek 2229

„Morskega mahu“

iz katerega se da narediti liter dobrega olja, ki se popolnoma nič ne razlikuje od navadnega olja. En zavitek stane K 1.— Pošilja se najmanj 6 zav. po povzetju. Trgovci precejšen popust!

Razpošiljalnica Ivan Urek,

Ljubljana, Mestni trg 13.

Zamaške

nove in stare kupi vsako množino
tvrdka JELAČIN & Ko. Ljubljana
Ljubljanska industrija probkovih zamaškov.

Naročite „Slovenca.“

Zopet so se zredčile naše vrste. Eden najboljših, naš tihi in delavni tovariš

VLADIMIR BREGAR

stud. phil. in c. in kr. poročnik v rez., odlikovan s Signum laudis in srebrno hrabrostno svetinjo II. vrste,

padel je 15. t. m. na braniku slovenske zemlje pri Gorici, kjer počiva začasno v Šempasu.

Časten mu spomin!

Na Dunaju, 27. septembra 1916.

Slov. kat. akad. društvo »Danica«.

Potrjim srcem naznanjavo v imenu vseh sorodnikov prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljani oče, oziroma stari oče, brat, stric tast, gospod

AVGUST KOBLER

višji revident c. kr. drž. želez. v pok.

po dolgi bolezni dne 27. septembra 1916 v 78. letu svoje starosti previden s tolažili sv. vere mirno preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v petek dne 29. septembra 1916 ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti Sodna ulica štev. 6 na pokopališče k sv. Križu. Sv. maše za dušnico se bodo služile v več cerkvah.

Ljubljana, dne 28. septembra 1916.

Marijanica Bulovec, c. kr. dež. sod. svetnika soproga, hči.
Ernest Kobler, c. kr. davčni upravitelj, sin.